

ମାନ୍ୟବର ବାଚସ୍ପତି ମହୋଦୟ !

ବହୁ ପ୍ରାଚୀନ କାଳରୁ ଆମ ରାଜ୍ୟ ଓଡ଼ିଶାର ଜଳା, ସଂସ୍କୃତି, ସ୍ତ୍ରୀପତ୍ୟ ଓ ଧର୍ମଧାରା ସମଗ୍ର ଭାରତ ବର୍ଷରେ ଏକ ଗୌରବମୟ ପରମ୍ପରା ବହନକରି ଆସିଛି । ଏକଦା ଗଙ୍ଗାରୁ ଗୋଦାବରୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିସ୍ତୃତ ଏହାର ବିଶାଳ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ତଥା ଏଫିତିଓପିକ ଜଳିଙ୍ଗ ଯୁଦ୍ଧରେ ବୀର ଓଡ଼ିଆ ଜାତିର ବୀରତ୍ବର ପରାକାଷ୍ଠା ଇତିହାସ ପୃଷ୍ଠାରେ ଅମ୍ଳାନ ହୋଇ ରହିଛି । ଆଜି ଏହି ପବିତ୍ର ଗୃହରେ ସେହି ମହାନ ଏଫିତିଓପିକ ଦାୟାଦ ଭାବରେ ଉପସ୍ଥିତ ସମସ୍ତ ମାନ୍ୟବର ସଦସ୍ୟ ସଦସ୍ୟା ମାନଙ୍କୁ ଅଭିନନ୍ଦନ ଜଣାଇବା ଅବସରରେ ମୁଁ ଏ ଜାତିର ଆରାଧ୍ୟ ଦେବତା ତଥା ସର୍ବଧର୍ମ ସମନ୍ବୟର ପ୍ରତୀକ ମହାପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ଆଶୀର୍ବାଦ କାମନା କରୁଛି । ତାଙ୍କର ଅପାର କରୁଣା ବଳରେ ଏହି ଗୃହର ସମସ୍ତ ସଦସ୍ୟ ସଦସ୍ୟା ନିଜର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ କରିବା ତଥା ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ସେବା କରିବା ପାଇଁ ଶକ୍ତି ଓ ସାମର୍ଥ୍ୟ ଲାଭ କରନ୍ତୁ – ଏହାହିଁ ମହାପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ନିକଟରେ ମୋର ନିବେଦନ । ଏହି ପବିତ୍ର ଗୃହରେ 2004-05 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷପାଇଁ ବଜେଟ୍ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାର ସୁଯୋଗ ମୋତେ ମିଳିଥିବାରୁ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କ ନିକଟରେ ତଥା ଏହି ଗୃହର ମାନ୍ୟବର ସଦସ୍ୟ ସଦସ୍ୟାମାନଙ୍କ ନିକଟରେ ମୋର ଦୃଢ଼ମୂର୍ତ୍ତ ଗଭୀରତମ ପ୍ରଦେଶରୁ କୃତଜ୍ଞତା ଜ୍ଞାପନ କରୁଛି ।

2. ମୁଁ ଏଠାରେ ସୂଚାଇ ଦେବାକୁ ଚାହେଁ ଯେ 2005 ମସିହା ଫେବୃଆରୀ ମାସରେ ଓଡ଼ିଶା ବିଧାନସଭା ପାଇଁ ନିର୍ବାଚନ ହେବା କଥା; କିନ୍ତୁ ବିଗତ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଲୋକସଭା ଭଙ୍ଗ କରି ଜନମତ ଲୋଡ଼ିବା ପାଇଁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଲେ । ଆମେ ଯଦି ଏକସଙ୍ଗରେ ବିଧାନ ସଭା ନିର୍ବାଚନ କରିନଥାନ୍ତୁ; ତେବେ ବର୍ଷା ଋତୁ ପରେ ପରେ ଓଡ଼ିଶା ବିଧାନ ସଭା ପାଇଁ ନିର୍ବାଚନ ପକ୍ରିୟା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥାନ୍ତା । ତା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଗୋଟିଏ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଲୋକସଭା ନିର୍ବାଚନ ଓ ରାଜ୍ୟ ବିଧାନସଭା ନିର୍ବାଚନ ପାଇଁ; ଏହିପରି ଦୁଇ ଦୁଇ ଥର ନିର୍ବାଚନ ଆଚରଣ ବିଧି ଲାଗୁ ହୋଇ ରାଜ୍ୟର ଉନ୍ନୟନ କାର୍ଯ୍ୟ ବାଧାପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥାନ୍ତା । ଏହାକୁ ଆଖିରେ ରଖି ଓ ନିର୍ବାଚନ ଖର୍ଚ୍ଚକୁ ହ୍ରାସ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଓଡ଼ିଶା ବିଧାନ ସଭାପାଇଁ ଆଗତୁରା ନିର୍ବାଚନ କରିବା ପାଇଁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ସୁତରାଂ 2004-05 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଏକ ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ବଜେଟ୍ ଆଗତ କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ଖର୍ଚ୍ଚ ତୁଲାଇବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ 2004-05 ଆର୍ଥିକବର୍ଷର ପ୍ରଥମ 4 ମାସ ନିମନ୍ତେ ଫେବୃଆରୀ ମାସରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ବିଧାନସଭାରେ ଏକ ଲେଖାନୁଦାନ ଆଗତ କରିଥିଲେ ଓ ତାହା ଗୃହର ଅନୁମୋଦନ ଲାଭ କରିଥିଲା । କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ମଧ୍ୟ 2004-05 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଲେଖାନୁଦାନ ଆଗତ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଏହି ବର୍ଷର ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ବଜେଟ୍ ପାର୍ଲିମେଣ୍ଟ ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦନ ହେବାକୁ ପ୍ରାୟ 2 ମାସ ସମୟ ଲାଗିବ । ରାଜ୍ୟର ଦୈନନ୍ଦିନ ଖର୍ଚ୍ଚ ତୁଲାଇବା ପାଇଁ ବିଧାନସଭାର

ଅନୁମୋଦନ ହୁଏତ 2004 ମସିହା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ ହୋଇଅଛି ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ବଜେଟ୍ ଅନୁମୋଦନ ପାଇଁ ଆହୁରି ସମୟ ଲାଗିବ, ତେଣୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର 2004-05 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଏକ ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ବଜେଟ୍ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ ସ୍ଥିର କରିଛନ୍ତି ।

3. 2004-05 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ବଜେଟ୍ ରୂପରେଖ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ରାଜ୍ୟର ଡ଼ିଲ ଓ ଗୁରୁତର ଆର୍ଥିକ ପରିସ୍ଥିତି ଉପରେ ମୁଁ ମାନ୍ୟବର ସଭ୍ୟ ଓ ସଭ୍ୟା ମାନଙ୍କର ଅବଗତି ପାଇଁ ସମ୍ପର୍କରେ ଏକ ଚିତ୍ର ଉପସ୍ଥାପନ କରିବା ପାଇଁ ଉଚିତ ମନେ କରୁଛି ।

4. ଭାରତବର୍ଷ ଭଳି ଏକ ବିଶାଳ ଗଣତନ୍ତ୍ରରେ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ଆଶା ଓ ଉପଲବ୍ଧ ହେଉଥିବା ସମ୍ବଳ ମଧ୍ୟରେ ବ୍ୟବଧାନ ରହିବା ସ୍ୱଭାବିକ । ପ୍ରାକୃତିକ ବିଭବରେ ପରିପୁର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ମଧ୍ୟ ଆମ ରାଜ୍ୟର ସମ୍ବଳ ଆଶାତୀତ ଭାବେ ସ୍ୱଳ୍ପ ହୋଇଥିବାରୁ ଉପରୋକ୍ତ ବ୍ୟବଧାନର ପରିମାଣ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅଧିକ । ତେବେ ଏଥିରେ ନିରୁତ୍ସାହିତ ନ ହୋଇ ସମ୍ବଳ ବୃଦ୍ଧି ଓ ଆମ ରାଜ୍ୟର ଅଧିବାସୀଙ୍କର, ବିଶେଷ ଭାବେ ସମାଜର ଦୁର୍ବଳ ଶ୍ରେଣୀ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ଆଶା ଆକାଂକ୍ଷା ପୂରଣ କରିବା ନିମିତ୍ତ ଆମର ଉଦ୍ୟମ ଅବ୍ୟାହତ ରହିବ ଓ ଏହି ବଜେଟ୍ ସେହି ଦୁଃସାହସିକ ଉଦ୍ୟମର ଏକ ପ୍ରତୀକ ମାତ୍ର । କିନ୍ତୁ କୌଣସି ଯାଦୁ ବିଦ୍ୟା ବା କାଉଁରିକାଠି ଦ୍ୱାରା ଗୋଟିଏ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ସମ୍ବଳ ବଢାଇ ଦେଇ ହେବ ନାହିଁ, କିମ୍ବା ଖର୍ଚ୍ଚକୁ କମାଇ

ଦିଆଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ଉପରେ କରର ବୋର୍ଡକୁ ବୁଦ୍ଧି ନ କରି ଓ ରାଜସ୍ୱ ଖର୍ଚ୍ଚକୁ ଯଥାସମ୍ଭବ ସଂକୁଚିତ କରି ରାଜ୍ୟକୁ ବିକାଶ ପଥରେ ଦୃଢ଼ଗତିରେ ଆଗେଇ ନେବାହିଁ ଆମର ଲକ୍ଷ୍ୟ ।

5. ସାଧାରଣତଃ ରାଜ୍ୟର ରାଜସ୍ୱ ଆୟ ରାଜସ୍ୱ ଖର୍ଚ୍ଚଠାରୁ ଅଧିକା ହେବା ଉଚିତ ବା ଅତି କମରେ ରାଜସ୍ୱ ଖର୍ଚ୍ଚ ରାଜସ୍ୱ ଆୟ ମଧ୍ୟରେ ସାମିତ ହେବା ଉଚିତ । ଏହାଦ୍ୱାରା ବିଭିନ୍ନ ଉନ୍ନୟନମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ କରାଯାଉଥିବା ରଣ ପୁଞ୍ଜିବିନିଯୋଗରେ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇପାରିବ ଏବଂ ସେଥିରୁ ଉପଲବ୍ଧ ଅର୍ଥ, ରାଜ୍ୟ ପାଇଁ କରାଯାଇଥିବା ମୂଳ ରଣ ତଥା ଏହା ଉପରେ ଦେୟ ସୁଧ ପରିଶୋଧ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ । ମାତ୍ର ଆମ ରାଜ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମୋଟ ରାଜସ୍ୱ ଆୟ ଓ ମୋଟ ରାଜସ୍ୱ ଖର୍ଚ୍ଚ ମଧ୍ୟରେ ତାରତମ୍ୟ ବହୁତ ଅଧିକ ଅଟେ । ରାଜସ୍ୱ ଖର୍ଚ୍ଚ ଓ ରାଜସ୍ୱ ଆୟକୁ ହିସାବକୁ ନେଲେ ରାଜ୍ୟର ମୋଟ ରାଜସ୍ୱ ନିଅଣ୍ଟ ବର୍ଷକୁ ହାରାହାରି ପ୍ରାୟ 2000.00 କୋଟି ଟଙ୍କାରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଅଟେ । ରାଜ୍ୟର ମୋଟ ରାଜସ୍ୱ ଆୟର 70 ଶତା ଶତରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ କେବଳ ବେତନ, ପେନସନ ଓ ସୁଧ ଦେୟ ବାବଦକୁ ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଥିବାରୁ, ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ଖର୍ଚ୍ଚ ଓ ବିଭିନ୍ନ ଉନ୍ନୟନମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଆଦୌ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ହେଉନାହିଁ । ଏଠାରେ ସୂଚାଇ ଦିଆଯାଇପାରେ ଯେ ଦରମା, ପେନସନ ଓ ସୁଧ ବାବଦକୁ ଖର୍ଚ୍ଚ 1980-81 ରେ ମୋଟ

ରାଜସ୍ୱ ଖର୍ଚ୍ଚର 38.2 ଶତାଂଶ ଥିଲା ବେଳେ, ଏହା ବୃଦ୍ଧି ହୋଇ 1990-91 ରେ 60.4 ଶତାଂଶ ଓ 2002-03 ରେ 77.2 ଶତାଂଶରେ ପହଞ୍ଚିଛି ।

6. ରାଜସ୍ୱ ଆୟ ଓ ରାଜସ୍ୱ ଖର୍ଚ୍ଚ ମଧ୍ୟରେ ଦ୍ୱାିପାଗତ ବୈଷମ୍ୟ ଥିବାରୁ ରାଜ୍ୟସରକାର ଉନ୍ନୟନ ମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟ ତୁଲାଇବା ପାଇଁ ବର୍ଷକୁ ବର୍ଷ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ରାଶି ଜରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେଉଛନ୍ତି । ଯେହେତୁ ରାଜସ୍ୱ ଆୟ ଓ ରାଜସ୍ୱ ବ୍ୟୟ ମଧ୍ୟରେ ବ୍ୟବଧାନ ବଢ଼ି ବଢ଼ି ଯାଉଛି; ଉନ୍ନୟନ ମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ରାଶି ଏହି ବ୍ୟବଧାନ ପୂରଣ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରଥମେ ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଛି । ଏଠାରେ ସୂଚାଇ ଦିଆଯାଇପାରେ ଯେ 1984-85 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଜରାଯାଇଥିବା ମୋଟ ରାଶିର 24 ଶତାଂଶ ରାଜସ୍ୱ ନିଅଣ୍ଟ ଭରଣା କରିବାକୁ ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଥିବାବେଳେ ଏହା ବୃଦ୍ଧି ହୋଇ 2001-02 ମସିହାରେ 72 ଶତାଂଶରେ ପହଞ୍ଚିଛି । ଇତିମଧ୍ୟରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ବିଭିନ୍ନ ରାଜସ୍ୱ ଆୟବୃଦ୍ଧି ଓ ରାଜସ୍ୱ ଖର୍ଚ୍ଚ ସମାକରଣ (Rationalisation) ପାଇଁ ନେଇଥିବା ପଦକ୍ଷେପ ଯୋଗୁଁ 2002-03 ମସିହାରେ ଏହା 36 ଶତାଂଶକୁ କମିଆସିଛି ।

7. ରାଜସ୍ୱ ଆୟ ଓ ରାଜସ୍ୱ ଖର୍ଚ୍ଚ ମଧ୍ୟରେ ତାରତମ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବା ଏବଂ ଏହି କ୍ରମବର୍ଦ୍ଧିଷୁ ନିଅଣ୍ଟକୁ ପୂରଣ କରିବା ପାଇଁ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ରାଶି ଜରିବାକୁ ପଡୁଥିବାରୁ ରାଜ୍ୟର ରାଜସ୍ୱ ଖର୍ଚ୍ଚ

ଆଶାତୀତ ଭାବେ ବଢ଼ି ବଢ଼ି ଚାଲିଛି । 1980-81 ମସିହାରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ନିଉସ୍ ରାଜସ୍ୱ ଆୟ 206.29 କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିଲା ବେଳେ ସେହି ବର୍ଷ ରାଜ୍ୟର ମୋଟ ରାଜସ୍ୱ ଆୟ 621.35 କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିଲା ଓ ସୁଧ ବାବଦକୁ 50.68 କୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବାକୁ ପଡ଼ୁଥିଲା; ଯାହାକି ରାଜ୍ୟର ନିଉସ୍ ଆୟର 25 ଶତାଂଶ ଓ ମୋଟ ରାଜସ୍ୱ ଆୟର 8 ଶତାଂଶ ଥିଲା । ବର୍ଷକୁ ବର୍ଷ ରାଜସ୍ୱ ଆୟ ଓ ରାଜସ୍ୱ ବ୍ୟୟ ମଧ୍ୟରେ ବ୍ୟବଧାନ ବୃଦ୍ଧି ଘଟୁଥିବାରୁ ରାଜ୍ୟର ରଖା ଭାର ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତ ଭାବେ ବୃଦ୍ଧି ପାଉଛି । 2002-03 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ରାଜ୍ୟର ନିଉସ୍ ଆୟ 3833.01 କୋଟି ଟଙ୍କା ଓ ମୋଟ ରାଜସ୍ୱ ଆୟ 8438.77 କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିବାବେଳେ ସୁଧ ବାବଦକୁ ଖର୍ଚ୍ଚ 2885.59 କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିଲା; ଯାହାକି ନିଉସ୍ ରାଜସ୍ୱର 75 ଶତାଂଶ ଓ ମୋଟ ରାଜସ୍ୱର 34 ଶତାଂଶ ଅଟେ । ରାଜ୍ୟର ରାଜସ୍ୱ ଖର୍ଚ୍ଚ ଯେଉଁ ଭଳି ଭାବେ ବୃଦ୍ଧି ଘଟୁଛି ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ଯେପରି ବର୍ଷକୁ ବର୍ଷ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ରଖା କରିବାକୁ ପଡ଼ୁଛି; ରାଜ୍ୟର ଆର୍ଥିକ ପରିସ୍ଥିତି ଏକ ବିଷମ ସ୍ଥିତିରେ ପହଞ୍ଚିଛି । କେବଳ ସୁଧ ଦେୟ ବାବଦକୁ ରାଜ୍ୟର ମୋଟ ରାଜସ୍ୱ ଆୟର 40 ରୁ 34 ଶତାଂଶ ଖର୍ଚ୍ଚ ହେଉଥିଲା ବେଳେ ସୁଧ ଓ ମୂଲ୍ୟନ ପରିଶୋଧ ବାବଦକୁ ମୋଟ ରାଜସ୍ୱ ଆୟର 53 ରୁ 42 ଶତାଂଶ ବ୍ୟୟ ହେଉଛି ।

8. ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନା ପାଇଁ ସମ୍ବଳ ଆକଳନ କରିବା ବେଳେ ପ୍ରଥମେ ଆମକୁ ରାଜ୍ୟର ନିଜସ୍ୱ ଟିକସ ଓ ଅଣଟିକସ, କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଟିକସରୁ ରାଜ୍ୟର ଅଂଶ, ଅଣ ଯୋଜନା ରାଜସ୍ୱ ନିଅଣ୍ଟ ଭରଣା ବାବଦକୁ ଅର୍ଥ ଜମିଣନ ଯେଉଁ ବର୍ଷପାଇଁ ଯେତେ ଟଙ୍କା ସୁପାରିଶ କରିଥାନ୍ତି, ବେତନ, ପେନସନ୍, ବାର୍ଦ୍ଧକ୍ୟ ଭତ୍ତା, ଶାନ୍ତ୍ୟ ରିହାତି ଓ ରାସ୍ତା ଘାଟ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଇତ୍ୟାଦି ଖର୍ଚ୍ଚ ବାବଦକୁ ପ୍ରଥମେ ହିସାବକୁ ନିଆଯାଇଥାଏ । ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ, ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସମ୍ପ୍ରାମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯାଉଥିବା ରଣ ପରିଶୋଧ ଓ ଅଣଯୋଜନା ପୁଞ୍ଜିର ଆୟକୁ ହିସାବକୁ ନେଇବେଳେ ଆଗରୁ ଅଣାଯାଇଥିବା ରଣକିସ୍ତି ହିସାବକୁ ନିଆଯାଇଥାଏ । ଆଗରୁ ଅଣାଯାଇଥିବା ରଣକିସ୍ତିର ପରିମାଣ ଯେତେତୁ ବର୍ଷକୁ ବର୍ଷ ବଢ଼ି ଚାଲିଛି, ତେଣୁ ଅଣଯୋଜନା ପୁଞ୍ଜି ଓ ବ୍ୟୟର ବ୍ୟବଧାନ ବଢ଼ୁଛି । 2003-04 ଆର୍ଥିକବର୍ଷରେ ଅଣ ଯୋଜନା ରାଜସ୍ୱ ଖର୍ଚ୍ଚ ଓ ରାଜସ୍ୱ ଆୟ ମଧ୍ୟରେ ବ୍ୟବଧାନ ପ୍ରାୟ 2127 କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିଲା ବେଳେ ଅଣ ଯୋଜନା ପୁଞ୍ଜି ଆୟ ଓ ବ୍ୟୟ ମଧ୍ୟରେ ବ୍ୟବଧାନ ପ୍ରାୟ 1057 କୋଟି ଟଙ୍କା ଆକଳନ କରାଯାଇଥିଲା । ଅର୍ଥାତ୍ ଅଣ ଯୋଜନା ଆୟ ଓ ବ୍ୟୟ ମଧ୍ୟରେ ବ୍ୟବଧାନ 3184 କୋଟି ଟଙ୍କା ରହିଥିଲା ଏବଂ 2003-04 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନା ଆକାର 3200.00 କୋଟି ଟଙ୍କା ରଖାଯାଇଥିଲା ବେଳେ 4486.00 କୋଟି ଟଙ୍କା ରଣ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ବୋଲି ଆକଳନ କରାଯାଇଥିଲା ।

9. ଜାଣିଗତ ଅସୁବିଧା ଯୋଗୁଁ ଆମକୁ ବର୍ଷକୁ ବର୍ଷ ଯୋଜନାର ବ୍ୟୟ ଭାର ବଢ଼ିଲେ କିଭଳି ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ରଖା କରିବାକୁ ପଡ଼ୁଛି; ତାହା ଗୃହର ମାନ୍ୟବର ସଦସ୍ୟ ସଦସ୍ୟା ମାନେ ଉପରୋକ୍ତ ତଥ୍ୟରୁ ହୃଦୟଙ୍ଗମ କରିପାରିବେ ବୋଲି ମୋର ଦୃଢ଼ ବିଶ୍ୱାସ । ଆଜି ଏକ ଅବଶୁନୀୟ ଆର୍ଥିକ ପରିସ୍ଥିତି ମଧ୍ୟରେ ଏହି ପବିତ୍ର ଗୃହରେ 2004-05 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ପାଇଁ ମୁଁ ଏହି ବଜେଟ୍ ଉପସ୍ଥାପନ କରୁଛି । ଏହା ମୋର ସୌଭାଗ୍ୟ ବା ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ ତାହା ମୁଁ ଜାଣେ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଯଦି ଆମେମାନେ ସମସ୍ତେ ମିଳିମିଶି ରାଜ୍ୟର ଆର୍ଥିକ ଅବସ୍ଥାକୁ ସୁଧାରିବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରିବା, ତାହେଲେ ଯାଇ ଅବିଳମ୍ବେ ରାଜ୍ୟର ଆର୍ଥିକ ଅବସ୍ଥାରେ ଯେ ଉନ୍ନତି ଆସିପାରିବ; ସେଥିରେ ମୋର ତିଳେ ମାତ୍ର ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । ସେଥିପାଇଁ ମୁଁ ସମସ୍ତ ମାନ୍ୟବର ସଦସ୍ୟ ସଦସ୍ୟା ମାନଙ୍କର ସାହାଯ୍ୟ ଓ ସହଯୋଗ ଜାମନା କରୁଛି ।

ଲକ୍ଷ୍ୟ
(Strategy)

10. (i) ଆମର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସୀମିତ, ମାତ୍ର ଆମର ମୁଖ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଲା ଯେପରି ରାଜ୍ୟର ପ୍ରଗତି ତ୍ୱରାନ୍ୱିତ ହୋଇପାରିବ ଏବଂ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ସୀମାରେଖା ତଳେ ଥିବା ଲୋକମାନଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ଶୀଘ୍ର କମାଯାଇପାରିବ । ସେଥିନିମିତ୍ତ ଆମକୁ ରାଜ୍ୟର ସୀମିତ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସହଯୋଗ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଅଣ ଉତ୍ପାଦନ ରାଜସ୍ୱ ଖର୍ଚ୍ଚ ହ୍ରାସ କରି ତତ୍ତ୍ୱନିତ ଉତ୍ତରୁ ଆୟକୁ ରାଜ୍ୟର ଉନ୍ନୟନ ମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଲଗାଇବା ଏବଂ ସେଥିନିମିତ୍ତ ଆର୍ଥିକ ପରିଚାଳନାରେ ଉନ୍ନତି ଆଣିବା

ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଲକ୍ଷ୍ୟ । ଅଣ ଯୋଜନା ରାଜସ୍ୱ ନିଅଣ୍ଟ, ଆର୍ଥିକ ନିଅଣ୍ଟ ଏବଂ ଅତ୍ୟଧିକ ରଣ ଭାର ଯୋଗୁ ରାଜ୍ୟ ଯେଉଁ ଆର୍ଥିକ ଦୁର୍ଗତିର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଉଛି ତାହାକୁ କିପରି ସୁଧାର କରାଯାଇପାରିବ; ସେଥିପାଇଁ ଆମକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବାକୁ ପଡିବ । ଫଳରେ ରାସ୍ତାଘାଟ ମରାମତି, ଜଳସେଚନ, ସାମାଜିକ ସୁରକ୍ଷା, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ, ଶିକ୍ଷା, ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ଓ ଦାରିଦ୍ର୍ୟଦୂରୀକରଣ ଇତ୍ୟାଦି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପାଇଁ ଅର୍ଥ ବିନିଯୋଗ କରାଯାଇ ରାଜ୍ୟର ଉନ୍ନତିର ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ ପାଇଁ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଉଦ୍ୟମ କରିବାକୁ ପଡିବ । ଦୀର୍ଘମିଆଦି ଉନ୍ନୟନର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଯେପରି ହାସଲ କରାଯାଇପାରିବ ସେଥିପାଇଁ ବଜେଟ୍ ଏକ ମାଧ୍ୟମ ଅଟେ । ତେଣୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର କୃଷି, ଜଳସେଚନ, ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ, ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ଦୂରୀକରଣ ଓ ଭିତ୍ତିଭୂମି ଉନ୍ନୟନ ଉପରେ ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ଆରୋପ କରୁଛନ୍ତି ।

(ii) ରାଜ୍ୟ ଭିତରେ ସମ୍ବଳ ସଂଗ୍ରହ କରିବାର ସୂତ୍ର ସୀମିତ, ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ ଆମକୁ ଦୀର୍ଘମିଆଦୀ ପ୍ରକଳ୍ପ ଓ ଯୋଜନା ରୂପାୟନ ନିମନ୍ତେ ବୈଦେଶିକ ସାହାଯ୍ୟ ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରିବାକୁ ପଡିବ ।

(iii) କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସାହାଯ୍ୟ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କଠାରୁ ଯେପରି ଆର୍ଥିକ ସାହାଯ୍ୟ ଅଣାଯାଇପାରିବ ସେଥିନିମିତ୍ତ ବିନିଯୋଗ ପତ୍ର ଯଥା ସମୟରେ ଦାଖଲ କରିବା ପାଇଁ ସରକାର ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଉଛନ୍ତି ।

(iv) ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷରେ ଯେଉଁ ପ୍ରକଳ୍ପ ଗୁଡିକ ବର୍ଷ ବର୍ଷ ଧରି ଅସଫଳ ଅବସ୍ଥାରେ ପଡିଛି ସେଗୁଡିକ ଯେପରି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ

ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇପାରିବ ସେଥିନିମିତ୍ତ ଅର୍ଥ ବରାଦ କରାଯାଇଛି । ଏହା ଫଳରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଯେଉଁ ପୁଞ୍ଜି ବିନିଯୋଗ କରୁଛନ୍ତି, ତାହାର ସୁଫଳ ଆମକୁ ଶୀଘ୍ର ମିଳିପାରିବ ।

(v) ରାଜ୍ୟ ସରକାର କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କଠାରୁ ଯେପରି ଅଧିକ ସାହାଯ୍ୟ ଆଣିପାରିବେ, ସେଥିନିମିତ୍ତ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପଦକ୍ଷେପମାନ ମଧ୍ୟ ନେଉଅଛନ୍ତି ।

(କ) 1995-96 ମସିହାରୁ 2000-01 ମସିହା ମଧ୍ୟରେ କେ.ବି.କେ. ଜିଲ୍ଲା ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅନୁଦାନ ବର୍ଷକୁ ପ୍ରାୟ 47.00 କୋଟି ଟଙ୍କା ମିଳୁଥିବା ବେଳେ ଏହା 2001-02 ମସିହାରେ 100.00 କୋଟି ଟଙ୍କା, 2002-03 ମସିହାରେ 200.00 କୋଟି ଟଙ୍କା ଓ 2003-04 ମସିହାରେ 250.00 କୋଟି ଟଙ୍କା ମିଳି ପାରିଛି । ସବୁଠାରୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଷୟ ହେଉଛି ଯେ ଆଗରୁ ଏହି ଅନୁଦାନ 70 ଶତାଂଶ ରଖି ଓ 30 ଶତାଂଶ ଅନୁଦାନ ଆକାରରେ 2001-02 ମସିହା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମିଳୁଥିବା ବେଳେ 2002-03 ମସିହାରୁ ଏହା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ଅନୁଦାନ ଆକାରରେ ମିଳୁଛି । ଏତଦ୍ୱ୍ୟତୀତ “ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଶ୍ରମ ବିକାଶ ଯୋଜନା” ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ “ପଛୁଆ ଜିଲ୍ଲା ସୂତ୍ରପାତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ” (Backward District Initiative Programme) ଉରିଆରେ ଗଞ୍ଜାମ ଓ ମୟୂରଭଞ୍ଜ ଜିଲ୍ଲା ପାଇଁ ବର୍ଷକୁ 15.00 କୋଟି ଟଙ୍କା ହିସାବରେ ବିଭିନ୍ନ ସାମାଜିକ ଓ ଆର୍ଥିକ ଉନ୍ନୟନମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପାଇଁ ମିଳିବ । ଏ ବାବଦକୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର 2003-04

ମସିହାରେ 10.00 କୋଟି ଟଙ୍କା ଓ କନ୍ଧମାଳ ଡିଲ୍ଲ ପାଇଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାବେ 10.00 କୋଟି ଟଙ୍କା ପାଇସାରିଛନ୍ତି । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପଛୁଆ ଡିଲ୍ଲ ଯେପରି ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ସାମିଲ ହୋଇପାରିବେ, ସେଥିନିମିତ୍ତ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଉଦ୍ୟମ ଡାରି ରଖିଛନ୍ତି ।

(ଖ) କୋଇଲା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଖଣିଜ ପଦାର୍ଥ ଉପରେ 3 ବର୍ଷରେ ରୟାଲ୍ଟି (Royalty) ବୃଦ୍ଧିର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିଲେ ମଧ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଏହାକୁ ଠିକ୍ ସମୟରେ ବୃଦ୍ଧି କରୁନାହାନ୍ତି । କୋଇଲା ଉପରେ ରୟାଲ୍ଟି (Royalty) ବୃଦ୍ଧି ତା 11.10.94 ରିଖରେ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଏହା ପରେ ଅକ୍ଟୋବର 1997 ମସିହାରେ ବୃଦ୍ଧି ହେବା କଥା, ମାତ୍ର ଏହା ତା 16.8.2002 ରିଖରେ ଅର୍ଥାତ୍ 8 ବର୍ଷ ପରେ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଛି । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଖଣିଜ ଦ୍ରବ୍ୟର ରୟାଲ୍ଟି (Royalty) ପୁନରୀକ୍ଷଣ (Revision) ତା 17.2.92 ରିଖରେ ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ତା 11.4.97ରିଖ ଓ ତା 12.9.2000 ରିଖରେ ହୋଇଥିଲା । ତତ୍ପରବର୍ତ୍ତୀ ପୁନରୀକ୍ଷଣ (Revision) ତା 12.9.2003 ରିଖରେ ହେବା କଥା, ମାତ୍ର ବର୍ତ୍ତମାନ ସୁଦ୍ଧା ଏହା ହୋଇନାହିଁ । କୋଇଲା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଖଣିଜ ଦ୍ରବ୍ୟ ଉପରେ ରୟାଲ୍ଟି (Royalty) ଯେପରି ଠିକ୍ ସମୟରେ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଏ ଏବଂ A ଓ B grade କୋଇଲା ଉପରେ ଯେଉଁ ଅନୁପାତରେ ରୟାଲ୍ଟି (Royalty) ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଉଛି ସେହି ଅନୁପାତରେ F ଓ G grade କୋଇଲା ଉପରେ ରୟାଲ୍ଟି (Royalty) ବୃଦ୍ଧି

କରିବା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଠାରେ ଦାବୀ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଛନ୍ତି । ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତୀତ ଉଚିତ ସମୟରେ ରୟାଲ୍‌ଟି (Royalty) ବୃଦ୍ଧି ନ କରିବା ଦ୍ଵାରା ରାଜ୍ୟର ଯେଉଁ କ୍ଷତି ହେଲା, ତାହା ଭରଣା କରିବା ନିମିତ୍ତ ଭାରତ ସରକାର ଓ ଦ୍ଵାଦଶ ଅର୍ଥ କମିଶନଙ୍କ ନିକଟରେ ଦାବୀ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଏହି ଦାବୀକୁ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ନିକଟରେ ପୁଣି ଉପସ୍ଥାପନ କରିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଉଛି ।

(vi) ଏହି ବଜେଟ୍‌ରେ ଚାରୋଟି ମୁଖ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରହିଛି :

- 1) ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ଦୂରୀକରଣ
- 2) ଦୁର୍ବଳ ଶ୍ରେଣୀ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ସାମାଜିକ ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ
- 3) ରାଜ୍ୟର ଦ୍ରୁତ ପ୍ରଗତି
- 4) ସମ୍ବଳର ସଦୁପଯୋଗ

ଆର୍ଥିକ ସମ୍ଭାର ଜରିଆରେ ଅଣ ଉତ୍ପାଦନ ଖର୍ଚ୍ଚ ଦ୍ଵାସକରି କିପରି ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ରାଜସ୍ଵ ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଇ ପାରିବ, ତାହା ଆମର ପ୍ରଧାନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ । ବିଗତ ବହୁ ବର୍ଷ ଧରି ଆର୍ଥିକ ପରିଚାଳନାରେ ଗୁରୁତ୍ଵ ନଦେବା ଫଳରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମର ଆର୍ଥିକ ଅବସ୍ଥା ଅସନ୍ତୁଳନ ଅବସ୍ଥାରେ ରହିଅଛି । ଏହା ଗୋଟିଏ ବର୍ଷରେ ସମାଧାନ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏଥି ପାଇଁ ଜାଣିଗତ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣିବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛନ୍ତି । ଏହାକୁ

ସଫଳ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାକୁ ସମସ୍ତଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟ ଓ ସହଯୋଗ ଲୋଡ଼ା । ଏହାର ସଫଳ ରୂପାୟନ ହେଲେ ବଜେଟ୍‌ରେ ରାଜସ୍ୱ ଆୟ ରାଜସ୍ୱ ଖର୍ଚ୍ଚକୁ ଭରଣା କରିପାରିବ; ଯାହା ଫଳରେ ବିଭିନ୍ନ ସୂତ୍ରରୁ ଅଣାଯାଉଥିବା ରାଶି ଓ ସାହାଯ୍ୟ ଅନ୍ୟଆଡ଼େ ବିନିଯୋଗ ନ ହୋଇ କେବଳ ବିଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟରେ ବିନିଯୋଗ ହୋଇପାରିବ ।

ଉପରୋକ୍ତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ଆଖି ଆଗରେ ରଖି 2004-05 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ବଜେଟ୍ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ପାଇଁ ଆମ ସରକାର ଚେଷ୍ଟା କରିଛନ୍ତି ।

ରାଜ୍ୟ
ଯୋଜନା

11. 2003-04 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଯୋଜନା କମିଶନ ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନା ବାବଦକୁ 3200.00 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅନୁମୋଦନ କରିଥିଲେ । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ସମ୍ବଳକୁ ଆଖି ଆଗରେ ରଖି ତାହାକୁ 2714.50 କୋଟି ଟଙ୍କାରେ ସଂଶୋଧିତ କରାଯାଇଥିଲା । ବର୍ତ୍ତମାନ ମିଳିଥିବା ତଥ୍ୟ ଅନୁସାରେ 2003-04 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଯୋଜନା ବାବଦକୁ ମୋଟ 2436.58 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ହୋଇଛି ବୋଲି ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ହିସାବରୁ ଜଣାପଡ଼ିଛି । ସାମିତ ସମ୍ବଳକୁ ଆଖିରେ ରଖି ବର୍ତ୍ତମାନ 2004-05 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନା ବାବଦକୁ 3250.00 କୋଟି ଟଙ୍କା ସ୍ଥିରୀକୃତ ହୋଇଛି । ଏହି 3250.00 କୋଟି ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟରୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ବଜେଟ୍‌ରେ 2963.56

କୋଟି ଟଙ୍କା ରଖାଯାଇଥିବା ବେଳେ GRIDCO, OHPC, OPGC, OSRTC ଇତ୍ୟାଦି ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗଗୁଡ଼ିକର ବଜେଟ୍‌ରେ ଯୋଜନା ବାବଦକୁ 286.44 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ଆକଳନ କରାଯାଇଛି । ମାନ୍ୟବର ଯୋଜନା କମିଶନ ଉପାଧ୍ୟକ୍ଷ ଓ ମାନ୍ୟବର ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ସ୍ତରରେ ଆଲୋଚନା ହେଲା ପରେ ଏହି ଯୋଜନା ବ୍ୟୟ ବରାଦରେ କିଛି ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୋଇପାରେ ।

ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କ୍ଷେତ୍ର
(Thrust Areas)

12. ଆମର ସମ୍ବଳ ସାମିତ ମାତ୍ର ଦୀର୍ଘତ୍ୱ ଅନେକ । ଯଦିଓ ଆମ ରାଜ୍ୟ ଖଣିଜ ସମ୍ପଦ, ଜଳ ଲ ସମ୍ପଦ ଓ ସାମୁଦ୍ରିକ ସମ୍ପଦ ଆଦିରେ ଭରପୂର; ତଥାପି ଭାରତବର୍ଷରେ ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଓଡ଼ିଶା ଏକ ପଛୁଆ ରାଜ୍ୟ ଭାବେ ପରିଗଣିତ ହେଉଛି । ଏହା ଏକ ବିତମ୍ବନାର ବିଷୟ । ତେଣୁ ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଆମକୁ ମିଳିତ ଭାବେ ରାଜ୍ୟର ସାମୁଦ୍ରିକ ପ୍ରଗତି ପାଇଁ ପ୍ରଚେଷ୍ଟା କରିବା ସହିତ ଏକ ନବୀନ ସମୃଦ୍ଧ ଓଡ଼ିଶା ଗଠନର ସ୍ୱପ୍ନକୁ ସାକାର କରିବା ପାଇଁ ସର୍ବଜ୍ଞ ନେତାଙ୍କୁ ପଢ଼ିବ । ଏ ମାଟିର ବରପୁତ୍ର ପ୍ରବାଦ ପୁରୁଷ ବିନ୍ଦୁ ପଟ୍ଟନାୟକ ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରଗତି ପାଇଁ ଯେଉଁ ମାନଚିତ୍ର ଆଙ୍କିଥିଲେ ; ତାହାକୁ ବାସ୍ତବ ରୂପ ଦେଇ ଓଡ଼ିଶାକୁ ଏକ ଅଗ୍ରଣୀ ରାଜ୍ୟ ଭାବରେ ଗଢ଼ି ତୋଳିବାପାଇଁ ଏ ସରକାର ଅଙ୍ଗୀକାରବଦ୍ଧ । ଏଠାରେ ମୁଁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ପାଇଁ ଚାହୁଁଛି ଯେ, ଗତ ସାଧାରଣ ନିର୍ବାଚନରେ ରାଜ୍ୟବାସୀ ଯେଉଁ ଭାବରେ ଏ ସରକାରଙ୍କୁ ପୁନର୍ବାର କ୍ଷମତାସୀନ କରି ସେମାନଙ୍କର ଆତ୍ମା ଓ ବିଶ୍ୱାସ ପ୍ରକଟ କରିଛନ୍ତି, ସେଥିପାଇଁ

ସେମାନଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଜଣାଇବା ଅବସରରେ ମୁଁ ଏ ଗୃହରେ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେବାକୁ ଚାହେଁ ଯେ, ସରକାର ସେମାନଙ୍କର ଆଶା ଆକାଂକ୍ଷାକୁ ପୂରଣ କରିବା ପାଇଁ ଅଗ୍ରାଧିକାର ଦେବେ ।

❖ ରାଜ୍ୟରେ ଏକ କ୍ରିୟାଶୀଳ, ସ୍ୱଚ୍ଛ ତଥା ଦୁର୍ନୀତିମୁକ୍ତ ସରକାର ସପକ୍ଷରେ ଯେଉଁ ଜନାଦେଶ ମିଳିଛି ତାହା ବଳବତ୍ତର ରହିବ ।

❖ ଅର୍ଥନୈତିକ ସଂସ୍କାର ମାଧ୍ୟମରେ ରାଜ୍ୟର ସମ୍ବଳ ବୃଦ୍ଧି ସହ ରାଜ୍ୟବାସୀଙ୍କର ମୁଣ୍ଡପିଛା ଆୟ ବୃଦ୍ଧି ତଥା ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ସୀମାରେଖା ତଳେ ଥିବା ନିମ୍ନବର୍ଗର ଲୋକମାନଙ୍କ ଆର୍ଥିକ ସ୍ୱଚ୍ଛଳତା ହ୍ରାସ ଲ ଏବଂ ବେକାର ଯୁବକ ଯୁବତୀମାନଙ୍କର ଆତ୍ମନିର୍ଭରଶୀଳତା ପାଇଁ ସରକାର ପ୍ରାଥମିକତା ଦେଉଛନ୍ତି ।

❖ ସମାଜର ଦୁର୍ବଳ, ଆର୍ଥିକ ଅନଗ୍ରସର ତଥା ନିମ୍ନ ବର୍ଗର ଲୋକ ଏବଂ ମହିଳାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସାମାଜିକ ନିରାପତ୍ତା ଯୋଗାଇ ଦେବା ସହ ସେମାନଙ୍କର ଆର୍ଥିକ ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ବହୁବିଧ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଉଛି ।

❖ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିବା ରାଜ୍ୟର ଅଣବନ୍ଦୀ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀ ଓ ରାଜ୍ୟର ଗୋଆ ମୁକ୍ତି ଆନ୍ଦୋଳନର ସଂଗ୍ରାମୀମାନଙ୍କୁ ଭଦ୍ରା ଦେବା ପାଇଁ ସରକାର ପଦକ୍ଷେପ ନେଇଛନ୍ତି ।

❖ ରାଜ୍ୟର ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳ ମଧ୍ୟରେ ଅର୍ଥନୈତିକ ଅସଙ୍ଗତି ଓ ଆଞ୍ଚଳିକ ବୈଷମ୍ୟ ଦୂର କରିବା ଲକ୍ଷ୍ୟରେ ସରକାର

ନିକଟରେ ଉଣେ ଅବସରପ୍ରାପ୍ତ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଅଧ୍ୟକ୍ଷତାରେ ଏକ କମିଟି ଗଠନ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଏହି କମିଟିଙ୍କ ସୁପାରିଶ ଅନୁଯାୟୀ ଆବଶ୍ୟକୀୟ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ ।

- ❖ କୃଷି, ପଶୁ ସମ୍ପଦ, ଜଳସେଚନ, ମହ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ, ଫଳ ଓ ଫୁଲ ଚାଷର ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇଛି; ଯାହା ଯୁବକ ଯୁବତୀମାନଙ୍କୁ ଆତ୍ମନିର୍ଭରଶୀଳ ହେବାପାଇଁ ସୁଯୋଗ ସୃଷ୍ଟି କରିବ ।
- ❖ ସୂଚନା ଓ ପ୍ରଯୁକ୍ତି ବିଦ୍ୟାର ପ୍ରସାର ପାଇଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପ୍ରୋସ୍ତାହନ ମାଧ୍ୟମରେ ଶିକ୍ଷିତ ଯୁବକମାନଙ୍କୁ କର୍ମ ସମ୍ମାନ ସୃଷ୍ଟି କରାଯିବା ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି ।
- ❖ ରାଜ୍ୟକୁ ଏକ ଶିଳ୍ପ ସମୃଦ୍ଧ ରାଜ୍ୟରେ ପରିଣତ କରିବା ପାଇଁ ଏବଂ ଶିଳ୍ପ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଁ ଆଗ୍ରହୀ ଉଦ୍ୟୋଗପତିମାନଙ୍କୁ ସମସ୍ତ ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ଓ ଭିତ୍ତିଭୂମି ଯୋଗାଇଦେବା ପାଇଁ ସରକାର ଉଦ୍ୟମ କରୁଛନ୍ତି । ରାଜ୍ୟରେ Single Window ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯିବା ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇଛି; ଯାହା ନୂତନ ଶିଳ୍ପ ପ୍ରତିଷ୍ଠାକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିବ । କୃଷି ଓ ଖଣିଜ ଭିତ୍ତିକ ଶିଳ୍ପର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ମାଧ୍ୟମରେ ଆମର କୃଷିଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟ ଏବଂ ଖଣିଜ ସମ୍ପଦର ସଦୁପଯୋଗ ହୋଇପାରିବ ଏବଂ ମୂଲ୍ୟଯୁକ୍ତ (Value addition) ହୋଇ ରାଜ୍ୟର ଅର୍ଥନୀତିକୁ ଦୃଢ଼ୀଭୂତ କରିବ ।

- ❖ ଆପଣମାନେ ଜାଣି ଖୁସି ହେବେ ଯେ, ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନାରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥିବା ଅର୍ଥର 44 ଶତାଂଶ କୃଷି, ଜଳସେଚନ, ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ଦୂରୀକରଣ, ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ଓ ଭିତ୍ତିଭୂମି ଉନ୍ନୟନ ପାଇଁ ବ୍ୟୟ କରାଯିବାର ପ୍ରସ୍ତାବ ରହିଛି ।
- ❖ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟସେବା, ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା, ପାନୀୟଜଳ, ସଡ଼କ ପଥର ବିକାଶ, ଗ୍ରାମ୍ୟ ବିଦ୍ୟୁତୀକରଣ ମାଧ୍ୟମରେ ଲୋକମାନଙ୍କର ଜୀବନର ମାନ ଉନ୍ନତ ହେବା ଆଶା କରାଯାଏ । ତେଣୁ ସରକାର ଏସବୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଧିକ ପୁଞ୍ଜି ବିନିଯୋଗ କରିବାକୁ ମଧ୍ୟ ସଂକଳ୍ପବଦ୍ଧ ।
- ❖ ନୂଆନୂଆ ପ୍ରକଳ୍ପ ଆରମ୍ଭ କରିବା ଅପେକ୍ଷା ଯେଉଁ ପ୍ରକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକ ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରହିଛି, ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଅଗ୍ରାଧିକାର ଭିତ୍ତିରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରାଯାଇ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ କରାଯିବା ପାଇଁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯିବ ଏବଂ ଅଧିକ ବୈଦେଶିକ ସାହାଯ୍ୟ ମାଧ୍ୟମରେ ଦୀର୍ଘମିଆଦୀ ପ୍ରକଳ୍ପ ଓ ଯୋଜନାର ରୂପାୟନ ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟାକରାଯିବ ।
- ❖ ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ପର୍ଯ୍ୟଟନ ଶିଳ୍ପ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଭିତ୍ତିଭୂମିର ବିକାଶ ଓ ପର୍ଯ୍ୟଟନ କ୍ଷେତ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ଗମନାଗମନର ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଉନ୍ନତି ଆଣିବା ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଉଛି । ସେହିପରି ପ୍ରାଚୀନ କିର୍ତ୍ତୀରାଜିର ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଯଥୋଚିତ ଧ୍ୟାନ ଦିଆଯିବ ।
- ❖ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଯୋଜନା, କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ ଯୋଜନା ଏବଂ ବାହ୍ୟ ସାହାଯ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତ ଯୋଜନା ଅନ୍ତର୍ଗତ ପ୍ରକଳ୍ପ ଗୁଡ଼ିକ ଠିକ୍

ସମୟରେ ଶେଷ ହେବା ଏବଂ ତାର ସମୟୋଚିତ ବିନିଯୋଗପତ୍ର ଦାଖଲ ଉପରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଉଛି ।

- ❖ କେ.ବି.କେ. ଅର୍ଥଳର ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ସରକାର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଧାନ ଦେଉଛନ୍ତି ଏବଂ ଆସନ୍ତା ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷରେ ଏହି ଅର୍ଥଳ କୃଷି ଓ ଶିଳ୍ପ କ୍ଷେତ୍ରରେ ରାଜ୍ୟର ଅନ୍ୟ ଅର୍ଥଳ ସହ ସମକକ୍ଷ ହେବ ବୋଲି ଆଶା କରାଯାଏ ।
- ❖ ରାଜ୍ୟରେ କ୍ଷତିରେ ଚାଲୁଥିବା ସାଧାରଣ ଉଦ୍ୟୋଗ ଗୁଡ଼ିକୁ ଲାଭଜନକ କରାଯିବା ପାଇଁ ସମସ୍ତ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯିବ ଏବଂ ଯେଉଁ ଉଦ୍ୟୋଗଗୁଡ଼ିକ କ୍ରମାଗତ କ୍ଷତିରେ ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଉଛନ୍ତି ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଘରୋଇକରଣ କରାଯିବାକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ହୋଇଛି ।
- ❖ ରାଜ୍ୟରେ ପ୍ରଶାସନିକ ସଂସ୍କାର ତଥା e-governance ଦ୍ୱାରା ଶାସନରେ ସ୍ୱଚ୍ଛତା ଓ ଗତିଶୀଳତାରେ ଉନ୍ନତି ଅଣାଯିବା ସହ ଦୁର୍ନୀତିର ମୂଳୋତ୍ସାହନ ପାଇଁ ଭିଡିଲ୍ୟୁସ ବିଭାଗକୁ ଶକ୍ତିଶାଳୀ କରିବାକୁ ସରକାର ବିଭିନ୍ନ ପଦକ୍ଷେପ ନେଉଛନ୍ତି ।

ରାଜ୍ୟ
ସୋଜନାର
ମୁଖ୍ୟ ଶ

13. ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ 3250.00 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ବରାଦର କେତୋଟି ମୁଖ୍ୟ ଶ ଆପଣମାନଙ୍କ ନିକଟରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ ଯାଉଛି ।

(କୋଟି ଟଙ୍କାରେ)

ବୈଦେଶିକ ସାହାଯ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତ ପ୍ରକଳ୍ପ ବାବଦକୁ	716.81
ଜୀବନ ବୀମା ନିଗମରୁ ରଣ ସାହାଯ୍ୟରେ ସହରାଫିଳ ଉଲ ଯୋଗାଣ ପାଇଁ	24.52
ସାଧାରଣ ବୀମା ନିଗମ (GIC) ରୁ ସାହାଯ୍ୟ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱରେ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ନିମିତ୍ତ	11.83
ସମବାୟ ବିଭାଗ ଅଧୀନସ୍ଥ ଦୀର୍ଘମିଆଦୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପାଇଁ	11.16
ନାବାର୍ଡ୍ଡ ସାହାଯ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତ ବିଭିନ୍ନ ଆର୍.ଆଇ.ଡି.ଏଫ. ପାଇଁ	271.50
ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଗ୍ରାମୋଦୟ ଯୋଜନା	121.67
କେ.ବି.କେ. ଡିଲୁ ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ	373.50
ତୁରାନ୍ୱିତ ଉଲସେଚନ ପ୍ରକଳ୍ପ	200.00
ସହରାଫିଳ ବସ୍ତି ଉନ୍ନୟନ (Slum Development)	7.21
କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ରାସ୍ତା ସହାୟତା ପାଣ୍ଡିରୁ ସାହାଯ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତ ବିଭିନ୍ନ ରାସ୍ତା ଗୁଡ଼ିକର ଉନ୍ନତି	31.61
ତୁରାନ୍ୱିତ ଶକ୍ତି ଉନ୍ନୟନ ସଂସ୍ଥାର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପାଇଁ	169.98
ଗ୍ରାମ୍ୟ ବୈଦ୍ୟୁତିକରଣ	67.20
ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା 275(1) ଅନୁସାରେ ମିଳୁଥିବା	28.78

ସାହାଯ୍ୟ ଜରିଆରେ ଆଦିବାସୀ ଓ ଦୁରିତନଙ୍କ ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ଉନ୍ନୟନ ମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ	
ITDA ପ୍ରକଳ୍ପ (TSP)	65.48
ସହରାଞ୍ଚଳ ଭିତ୍ତିଭୂମି ପ୍ରୋସ୍ତାହନ (out of ISUI)	9.81
ରେଡିଷ୍ଟେସନ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକର କମ୍ପ୍ୟୁଟରୀକରଣ (out of ISUI)	1.00
ଅନୁପୂର୍ଣ୍ଣା ଯୋଜନା	5.22
ଜାତୀୟ ବାର୍ଦ୍ଧକ୍ୟ ଭତ୍ତା ଓ ଜାତୀୟ ପରିବାର କଲ୍ୟାଣ	45.36
Nutrition for Adolescent girls (କିଶୋରୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ପୁଷ୍ଟି ସାଧନ)	7.82
ଯୋଜନା କମିଶନରୁ ମିଳୁଥିବା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପାଇଁ	95.00
କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସାହାଯ୍ୟପ୍ରାପ୍ତ ଯୋଜନା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟର ଅଣ ବାବଦକୁ	287.80
ବିଧାୟକ ଆଞ୍ଚଳିକ ଉନ୍ନୟନ ପାଣ୍ଡି ବାବଦକୁ	73.50
ପଶ୍ଚିମ ଓଡ଼ିଶା ବିକାଶ ପରିଷଦ ପାଇଁ ଅନୁଦାନ	30.00
ନିର୍ବାଚନ ମଣ୍ଡଳୀଭ୍ୱାରି ଗ୍ରାମ୍ୟ ରାସ୍ତା ପାଇଁ ବ୍ୟୟ ବରାଦ	14.50
Special Problem Fund	10.00
Subsidy	13.65
ଆଦିବାସୀ ଓ ଦୁରିତନ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବୃତ୍ତି	27.58

(excluding from KBK & ITDA of Rs.9.40 crore)	
Mid-day Meal (ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ)	9.50
Supplementary Nutrition	5.00
State Capital Projects	5.80
Infant Mortality Reduction Scheme (ଶିଶୁ ମୃତ୍ୟୁହାର ଯୋଜନା)	1.00
Mission Shakti	1.00
Micro Planning	5.00
ପ୍ରଶାସନିକ ମାନ ବୃଦ୍ଧି ଓ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସମସ୍ୟା ପାଇଁ ଏକାଦଶ ଅର୍ଥ କମିଶନ କରିଥିବା ସୁପାରିଶ ବାବଦକୁ	5.19
ସରକାରୀ ଘୋଷଣା କରାଯାଇଥିବା ପୌରାଧିକ ସ୍ଥୂଳଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ବ୍ୟୟ ବରାଦ	9.00
ଅନ୍ୟାନ୍ୟ	199.58
ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗ ବଜେଟ୍‌ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା	286.44
ମୋଟ	3250.00

ଅଣଯୋଜନା
ରାଜସ୍ୱ ଖର୍ଚ୍ଚର
କେତେକ
ମୁଖ୍ୟ ଶ

14. 2004–05 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଅଣଯୋଜନା ଖର୍ଚ୍ଚ ମୋଟ 11,661.26 କୋଟି ଟଙ୍କା ଆକଳନ କରାଯାଇଛି । ଏହାର କେତେକ ମୁଖ୍ୟ ଶ ନିମ୍ନରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରୁଛି ।

(କୋଟି ଟଙ୍କାରେ)

ଭାରତ ସରକାର ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସଂସ୍ଥାରୁ ଅଣାଯାଇଥିବା ରାଶିର ସୁଧ ଦେୟ	3461.91
ପେନସନ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅବସରକାଳୀନ ଭତ୍ତା ବାବଦକୁ	1597.09
ରିଲିଫ ଶର୍ତ୍ତ ବାବଦକୁ 2003-04 ମୂଳ ବୃଦ୍ଧିରେ 126.72 କୋଟି ଟଙ୍କା ରଖା ଯାଇଥିବା ବେଳେ 2004-05 ବୃଦ୍ଧିରେ ଏହାକୁ 333.06 କୋଟି ଟଙ୍କାକୁ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇଛି ।	333.06
ବାର୍ଦ୍ଧକ୍ୟ ଭତ୍ତା	79.95
ବିକଳାଙ୍ଗ ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ପେନସନ	13.50
ଆଦିବାସୀ ଓ ଦୁରିତନ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବୃତ୍ତି	21.78
ଶାନ୍ତ୍ୟ ରିହାତି	40.00
ପର୍ଯ୍ୟାୟାନ୍ତ ଅନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ଏକାଦଶ ଅର୍ଥ କମିଶନଙ୍କ ସୁପାରିଶ	69.12
ପର୍ଯ୍ୟାୟାନ୍ତ ଅନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ଏକାଦଶ ଅର୍ଥ କମିଶନଙ୍କ ଅନୁଦାନ ନିମିତ୍ତ ରାଜ୍ୟ ଅଂଶ ବାବଦକୁ	17.28
ପୌରାଧିକ ଭରସା ପାଇଁ ଏକାଦଶ ଅର୍ଥ କମିଶନ କରିଥିବା ସୁପାରିଶ ବାବଦକୁ	7.99
ପୌରାଧିକ ରାସ୍ତାଘାଟ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ପାଇଁ ଅନୁଦାନ	15.00

DFID ସାହାଯ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତ ବିଭିନ୍ନ ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗ ଓ ସମବାୟ ସଂସ୍ଥାର କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଭି.ଆର୍.ଏସ୍. ବ୍ୟବସ୍ଥା	100.00
Maintenance of Capital assets	586.16

15. କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କର ବିଭିନ୍ନ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ସୂଚନା ଅନୁସାରେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଯୋଜନା ବାବଦକୁ 466.55 କୋଟି ଟଙ୍କା ଓ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ ଯୋଜନା ବାବଦକୁ 192.79 କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ 2004-05 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ପାଇଁ କରାଯାଇଛି ।

16. ଯେତେବେଳେ ବିଭାଗଦ୍ୱାରା ବଜେଟ୍ ଉପରେ ଆଲୋଚନା ହେବ ସେତେବେଳେ ମାନ୍ୟବର ସଦସ୍ୟ ସଦସ୍ୟାମାନେ ସେ ବିଷୟରେ ସରକାର ନେଇଥିବା ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଉପରେ ପୁଞ୍ଜାନୁପୁଞ୍ଜିତ ଭାବେ ଅବଗତ ହୋଇପାରିବେ । ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ କେବଳ କେତୋଟି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଷୟରେ ବଜେଟ୍ରେ ଯେଉଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରଖାଯାଇଛି, ତାହା ଉପରେ ମୋର ବକ୍ତବ୍ୟ ରଖିବାକୁ ଯାଉଛି ।

17. (i) ଓଡ଼ିଶା ଗୋଟିଏ ଜୁଷି ପ୍ରଧାନ ରାଜ୍ୟ ଓ ଆମ ରାଜ୍ୟର ପ୍ରାୟ 70 ପ୍ରତିଶତ ଲୋକ ଜୁଷି ଉପରେ ନିର୍ଭର କରନ୍ତି । ଜୁଷିର

ଉନ୍ନତି ବିନା ରାଜ୍ୟର ଉନ୍ନତି ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ତେଣୁ ଆମ ସରକାର କୃଷକ ମାନଙ୍କୁ ଉଚିତ ସେଚନ ସୁବିଧା ଯୋଗାଇ ଦେବା ପାଇଁ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ପଦକ୍ଷେପ ନେଉଛନ୍ତି । ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତୀତ ବାତ୍ୟା ଓ ବନ୍ୟା ରାଜ୍ୟର ଅର୍ଥନୈତିକ ଅବସ୍ଥାକୁ ବିଭିନ୍ନ ସମୟରେ ବିପର୍ଯ୍ୟସ୍ତ କରି ଆସିଛି । ତେଣୁ ବନ୍ୟା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଏବଂ ନଦୀ ବନ୍ଧ ଗୁଡ଼ିକୁ ଦୃଢ଼ୀଭୂତ କରିବାପାଇଁ ସରକାର ମଧ୍ୟ ବିଭିନ୍ନ ପଦକ୍ଷେପ ନେଉଅଛନ୍ତି ।

ii) କୃଷି ଉପଯୋଗୀ 65.59 ଲକ୍ଷ ହେକ୍ଟର ଜମି ମଧ୍ୟରୁ ପ୍ରାୟ 59.00 ଲକ୍ଷ ହେକ୍ଟର ଜମିକୁ ଉଚିତ ସେଚନ ସୁବିଧା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇପାରିବ ବୋଲି ଆକଳନ କରାଯାଇଛି । ମୁଁ ଏଠାରେ ସୂଚାଇ ଦେବାକୁ ଚାହେଁ ଯେ ଆମ ବିଜ୍ଞେତି – ବିଜ୍ଞେପି ସରକାର ଦାୟିତ୍ଵ ନେବାଠାରୁ ଜୁନ 2004 ମସିହା ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା ଅତିରିକ୍ତ 1,95,850 ହେକ୍ଟର ଜମିରେ ଉଚିତ ସେଚନର ସୁବିଧା ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଇପାରିଛି ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନ ଚାଷୀମାନେ ମୋଟ 26,51,525 ହେକ୍ଟର ଜମିରେ ଉଚିତ ସେଚନର ସୁବିଧା ଉପଭୋଗ କରିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଗଲାଣି । ଆସନ୍ତା ସେତ ବର୍ଷରେ ଅର୍ଥାତ ଜୁଲାଇ 2004 ମସିହାରୁ ଜୁନ 2005 ମସିହା ମଧ୍ୟରେ ଆହୁରି 58,483 ହେକ୍ଟର ଜମିରେ ଉଚିତ ସେଚନର ସୁବିଧା ଯୋଗାଇ ଦେବାପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଛି ।

iii) 2004–05 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଉଚିତ ସେଚନ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ତ୍ଵରାନ୍ୱିତ କରିବାପାଇଁ ଓ ବନ୍ୟା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନାରେ ମୋଟ

487.04 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଅଛି । ସେଥି ମଧ୍ୟରୁ ମଧ୍ୟମ ଉଲ୍ଲେଖିତ ଯୋଜନା ବାବଦକୁ 88.92 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଥିବା ବେଳେ ବିଭିନ୍ନ କୃଷକ ଯୋଜନା ପାଇଁ 50 କୋଟି ଟଙ୍କା ଓ ତୁରାନ୍ୱିତ ଉଲ୍ଲେଖିତ ପ୍ରକଳ୍ପ ପାଇଁ (AIBP) 10 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅନୁଭୁକ୍ତ ।

iv) ଅଣ ଯୋଜନା କ୍ଷେତ୍ରରେ ବନ୍ୟା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ 31.72 କୋଟି ଟଙ୍କା, ଉଠା ଉଲ୍ଲେଖିତ ନିଗମକୁ water rate subsidy ବାବଦକୁ 7.00 କୋଟି ଟଙ୍କା, କ୍ଷୁଦ୍ର ଉଲ୍ଲେଖିତ ପ୍ରକଳ୍ପର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ପାଇଁ 38.76 କୋଟି ଟଙ୍କା ଓ ବୃହତ୍ ଓ ମଧ୍ୟମ ଉଲ୍ଲେଖିତ ପ୍ରକଳ୍ପର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ପାଇଁ 94.94 କୋଟି ଟଙ୍କା ର ବ୍ୟୟବରାଦ କରାଯାଇଛି ।

v) ସବୁଠାରୁ ଉଲ୍ଲେଖଯୋଗ୍ୟ ଘଟଣା ହେଉଛି ଯେ ଉଲ୍ଲେଖିତ ପ୍ରକଳ୍ପର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ପାଇଁ ଆଗରୁ ଯେଉଁ ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଉଥିଲା ତାହା ଠିକ୍ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଲାଗୁ ହୋଇପାରୁନଥିଲା । ବିଭିନ୍ନ ଉଲ୍ଲେଖିତ ପ୍ରକଳ୍ପ ଗୁଡ଼ିକର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଯେପରି ଠିକ୍ ଭାବରେ ଓ ଠିକଣା ସମୟରେ ହୋଇପାରିବ ସେଥିନିମିତ୍ତ ପାଣି ପଥାୟତ ଗଠନ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ସଂସ୍କାର ମୂଳକ ପଦକ୍ଷେପ ନେଇଛନ୍ତି । ଇତି ମଧ୍ୟରେ 10600 ଟି ପାଣି ପଥାୟତ ଗଠନ କରାଯାଇ ସାରିଲାଣି ଏବଂ ଏହି

ପାଣି ପଥାୟତଗୁଡ଼ିକ ଅଧୀନରେ 8.79 ଲକ୍ଷ ହେକ୍ଟର ଜମି ଜଳସେଚିତ ହେଉଛି । କେନାଲ ଗୁଡ଼ିକର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ପାଇଁ ଇଟି ମଧ୍ୟରେ 8013 ପାଣି ପଥାୟତକୁ ଦାୟିତ୍ୱ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇସାରିଲାଣି ଏବଂ ଏଥିରେ 5.63 ଲକ୍ଷ ହେକ୍ଟର ଜଳସେଚିତ ଜମି ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ।

କୃଷି 18. i) ଆମ ରାଜ୍ୟର ଘରୋଇ ଉତ୍ପାଦନରେ କୃଷିର ଅବଦାନ ହେଉଛି ଶତକଡ଼ା 30 ଭାଗ । ରାଜ୍ୟର ଶତକଡ଼ା 70 ଭାଗ ପରିବାର କୃଷି ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ଜୀବିକା ନିର୍ବାହ କରିଥାନ୍ତି । ଆୟ ଓ ନିୟୁକ୍ତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆଶାନୁରୂପ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ହାର ହାସଲ କରିବା ପାଇଁ କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦୃଢ଼ ବିକାଶ ଏବଂ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଏକାନ୍ତ ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ । ଏଥିପାଇଁ ସରକାର କୃଷିର ବିକାଶ ପାଇଁ ଅଗ୍ରାଧିକାର ଦେଉଛନ୍ତି । ଅର୍ଥକାରୀ ଫସଲ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ଅନୁସରଣ ସହ ବୈଷୟିକ ଜ୍ଞାନ କୌଶଳର ହସ୍ତାନ୍ତରକରଣ ସମ୍ପ୍ରସାରଣର ମୂଳ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହୋଇଥିବା ବେଳେ ଏହାକୁ ହାସଲ କରିବା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ତଥା କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଯୋଜନା ମାଧ୍ୟମରେ ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଯୋଗାଇ ଦେବାପାଇଁ ଏ ବଜେଟ୍ ରେ ପ୍ରସ୍ତାବ ରଖାଯାଇଅଛି ।

ii) ଅଗଭାର, ମଧ୍ୟମ ଏବଂ ଗଭୀର ନଳକୂପ ମାଧ୍ୟମରେ ଚାଷୀ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆବଶ୍ୟକ ସେଚନର ଉପଲବ୍ଧି ନିମିତ୍ତ ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିବାପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଥିବା ଯୋଜନାଟି ବେଶ

ଫଳପ୍ରଦ ହୋଇଅଛି । ଏହି ସଫଳତାକୁ ଉପଲବ୍ଧି କରି ରାଜ୍ୟ ସରକାର 36 ହଜାର ଗୋଟି ଅଗଭୀର ଓ ମଧ୍ୟମ ନଳକୂପ ଖନନ ନିମିତ୍ତ ନାବାର୍ଡକୁ 26ଗୋଟି ପ୍ରକଳ୍ପ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇଛନ୍ତି । ଏହି ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ପାଇଁ ଚଳିତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ବଜେଟ୍ରେ 1500 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଅଛି ।

iii) ବିଶ୍ୱବ୍ୟାଙ୍କ ସହାୟତାରେ ମହାବାତ୍ୟା ପ୍ରପୀଡିତ ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକରେ ସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିବା କୃଷି ସେବାକେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକ ମାଧ୍ୟମରେ ଚାଷୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକୀୟ କୃଷି ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଭଡା ସୂତ୍ରରେ ଯୋଗାଇ ଦେବା କାର୍ଯ୍ୟ ସଫଳତାର ସହିତ ସମ୍ପନ୍ନ ହୋଇଛି । ଏହି ସଫଳତାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଚଳିତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଆଉ ଅଧିକ 250 ଗୋଟି କୃଷି ସେବାକେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ନିମିତ୍ତ ବଜେଟ୍ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଅଛି । ଏଥିନିମିତ୍ତ ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନା ଅନୁର୍ଗତ ଆତ୍ମନିଯୁକ୍ତି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପାଇଁ 423.88 ଲକ୍ଷ ଏବଂ ଆର୍.ଏଲ୍.ଟି.ଏ.ପି. ଅନୁର୍ଗତ କେବିକେ ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭିତ୍ତିଭୂମି ଯୋଜନା ମାଧ୍ୟମରେ ମୋଟ 2685.92 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଅଛି ।

iv) 2000–2001 ବର୍ଷଠାରୁ ଜଳବିଭାଜିକା ଭିତ୍ତିକ ଯୋଜନାକୁ ବିଶେଷ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଅଛି । ଚଳିତ 2004–05 ବଜେଟ୍ ରେ କର୍ମଯୋଜନାରେ (work plan) 300 ଲକ୍ଷ, ସମନ୍ୱିତ ଜଳବିଭାଜିକା ଭିତ୍ତିକ ଯୋଜନାରେ 59 ଲକ୍ଷ, ମରୁଡ଼ି ପ୍ରପୀଡିତ ଅଞ୍ଚଳ (ଡିପିଏପି) ରେ 150.77 ଲକ୍ଷ ଏବଂ ଆର୍.ଏଲ୍.ଟି.ଏ.ପି.

ଅନୁର୍ଗତ କେବିକେ ଡିଲ୍ଲୀ ଗୁଡ଼ିକରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭନ୍ନୟନ ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ ଜଳବିଭାଜିକା ଭନ୍ନୟନ ନିମନ୍ତେ 2037.50 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଅଛି । ଜଳବିଭାଜିକା ଭନ୍ନୟନ ମିଶନ୍‌କୁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ବୈଷୟିକ କର୍ମଚାରୀ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇ ନିକଟରେ ସୁଦୃଢ଼ କରାଯାଇଅଛି; ଯେଉଁଥିପାଇଁ କୃଷି ବିଭାଗ ବଜେଟ୍ ରେ 43 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ଅନୁଦାନ ବରାଦ କରାଯାଇଅଛି ।

ମୋଟ୍ ଭାବରେ 2004-05 ମସିହା ପାଇଁ କୃଷି ବିଭାଗ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନାରେ 57.00 କୋଟି ଟଙ୍କା ଓ ରାଜ୍ୟ-ଅଣଯୋଜନାରେ 181.76 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଛି ।

ମହ୍ୟ ଓ
ପଶୁ ସମ୍ପଦ

19. i) ପ୍ରକୃତି ଓଡ଼ିଶାକୁ ପ୍ରଚୁର ମହ୍ୟସମ୍ପଦର ଅଧିକାରୀ କରିଛି; ଯାହାକି ବ୍ୟାପକ ମହ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ କରିବାର ସୁଯୋଗ ପ୍ରଦାନ କରିଛି ଏବଂ ଏହାଦ୍ୱାରା ଆତ୍ମନିୟୁକ୍ତିସୃଷ୍ଟି ହେବା ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ସାମାଜିକ ଓ ଆର୍ଥିକ ଅବସ୍ଥାର ଉନ୍ନତି ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରିଛି ।

ii) ମହ୍ୟ ଚାଷର ଉନ୍ନତିପାଇଁ ସରକାର ବିବିଧ ପଦକ୍ଷେପମାନ ନେଇଛନ୍ତି । ରାଜ୍ୟର ପରିବର୍ତ୍ତିତ ନୀର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟସୂତ୍ର (RLTAP) ଏବଂ “ଜଳଭଣ୍ଡାର ମହ୍ୟନୀତି” ପ୍ରଣୟନ ହେବାଦ୍ୱାରା

2004-05 ମସିହାରେ 67 କୋଟି ମହ୍ୟ ଡାଆଁଳ ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଛି ।

iii) ଚଳିତ 2004-05 ମସିହାରେ ମହ୍ୟଚାଷ ଉନ୍ନୟନ ସଂସ୍ଥା ଯୋଜନାରେ ମହିଳାମାନଙ୍କର ଉନ୍ନତି ନିମନ୍ତେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଅଛି । ଏଥିପାଇଁ ଅଟକଳ ଥିବା 180.28 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟରୁ 35.00 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ମହିଳାମାନଙ୍କ ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ । ଏତଦ୍ୱ୍ୟତୀତ 2002-03 ମସିହାରେ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଥିବା ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ତାଲିମ ଡରିଆରେ ଆତ୍ମନିଯୁକ୍ତି ଯୋଜନା ପ୍ରଚଳିତ ହୋଇଅଛି । ଏହି ଯୋଜନା ଅନୁସାରେ ସମୁଦ୍ର ଉପକୂଳବର୍ତ୍ତୀ ଜିଲ୍ଲାମାନଙ୍କରେ ମହିଳା ସମବାୟ ସମିତି ୮୦ନ କରି ଏହାର ସଭ୍ୟମାନଙ୍କୁ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟକର ଶୁଖୁଆ ପ୍ରସ୍ତୁତି, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟଶିକ୍ଷା, ପରିଷ୍କାର ପରିଚ୍ଛନ୍ନତା ଏବଂ ସମବାୟ ସମିତିର ପରିଚାଳନା ଇତ୍ୟାଦି ବିଷୟରେ ତାଲିମ ଦିଆଯାଇଅଛି ।

iv) ପଶୁପାଳନ ଦୁଗ୍ଧ ଉନ୍ନୟନ ସଂସ୍ଥା ରାଜ୍ୟର ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ବାସ କରୁଥିବା ଲୋକମାନଙ୍କର ଆର୍ଥିକ ଓ ସାମାଜିକ ଉନ୍ନତି କରିବା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଆସୁଅଛି । ନୂତନ କୃଷି ନୀତିରେ ରାଜ୍ୟରେ ଅଧିକ ପରିମାଣରେ ଦୁଗ୍ଧ, ଅଣ୍ଡା ଓ ମାଂସ ଉତ୍ପାଦନ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇ ବୈଜ୍ଞାନିକ ପଦ୍ଧତିରେ ଉନ୍ନତ ମାନର ପଶୁ ପକ୍ଷୀ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି । ବିଶେଷତଃ ରାଜ୍ୟର ଡେରିକ

ପଶୁ ଚିକା ଉତ୍ପାଦନାଗାର ଗୁଡ଼ିକୁ ସୁଦୃଢ଼ କରି ଅଧିକ ପଶୁ ଚିକା ଉତ୍ପାଦନ କରାଯିବାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି ।

v) 2004-05 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ପଶୁ ସମ୍ପଦ ଓ ମହ୍ୟ ଚାଷର ବିକାଶ ପାଇଁ ମୋଟ 7.81 କୋଟି ଟଙ୍କା ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନାରେ ଓ 97.02 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅଣ ଯୋଜନାରେ ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଛି ।

୧୩୩ 20. ଅଗଣିତ ଆଦିବାସୀ ଭାଇ ଓ ଭଉଣୀ ସେମାନଙ୍କର ଜୀବିକା ନିର୍ବାହ ପାଇଁ ମୁଖ୍ୟତଃ ଜଙ୍ଗଲ ସମ୍ପଦ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥାନ୍ତି । କିନ୍ତୁ କ୍ରମାଗତ ଭାବେ ଜଙ୍ଗଲ ସମ୍ପଦର ଯେପରି ଅବକ୍ଷୟ ଘଟୁଛି ତାହା ଉଦ୍‌ବେଗର ବିଷୟ । ଏଥିପାଇଁ ସ୍ଥାନୀୟ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଜଙ୍ଗଲ ସମ୍ପଦର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ପାଇଁ ଦାୟିତ୍ଵ ଦିଆଯାଇଛି । ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2002-03 ମସିହା ସୁଦ୍ଧା 7002 ଟି ବନ ସଂରକ୍ଷଣ ସମିତି ଗଠନ କରାଯାଇଛି ଏବଂ 6,68,894.09 ହେକ୍ଟର ଜଙ୍ଗଲ ଏମାନଙ୍କ ତତ୍ପାବଧାନରେ ରହିଅଛି । JBIC Assisted Orissa Forest Sector Development Project ପାଇଁ 25.00 କୋଟି ଟଙ୍କା, SIDA Assisted Capacity Building for Management of Degraded Forest ପାଇଁ 2.67 କୋଟି ଟଙ୍କା ଓ କେ.ବି.କେ. ଡିଲୁଗୁଡ଼ିକରେ 13085 ହେକ୍ଟର ଜମିରେ ବୃକ୍ଷରୋପଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପାଇଁ 24.00 କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ

ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନାର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଭିତରେ ଅନୁଭୂତ କରାଯାଇଛି । 2004-05 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ବଜେଟ୍‌ରେ ଏ ବାବଦରେ ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନାରେ ମୋଟ 60.83 କୋଟି ଟଙ୍କା ଓ ଅଣ ଯୋଜନାରେ 80.82 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଛି ।

ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ

21. (i) ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ବିଭାଗ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ଲୋକଙ୍କର ଅର୍ଥନୈତିକ ଭିତ୍ତି ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ଦୂରୀକରଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରଣୟନ କରେ । ଏ ସବୁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆତ୍ମନିୟୁକ୍ତି ଏବଂ ଶ୍ରମଭିତ୍ତିକ ନିୟୁକ୍ତି ଦ୍ୱାରା ଆୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ । 2003-04 ମସିହାର ମୂଳ ବଜେଟ୍‌ରେ ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ବିଭାଗ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନାରେ 157.18 କୋଟି ଟଙ୍କା ରଖାଯାଇଥିଲାବେଳେ ଚଳିତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଏହାକୁ 228.98 କୋଟି ଟଙ୍କାକୁ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇଛି । ତାଲୁ ରହିଥିବା କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପ୍ରାୟୋଜିତ ଯୋଜନା ପାଇଁ ଉଭୟ କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଯଥାକ୍ରମେ 75 ଓ 25 ଭାଗ ଅନୁପାତରେ ଅର୍ଥ ଯୋଗାଇ ଦେଇଛନ୍ତି । ଅଧିକ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସହାୟତା ଉପଲବ୍ଧ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏସ୍. ଡି. ଆର୍. ଓଇଲ (SGRY), ଏସ୍. ଡି .ଏସ୍. ଓଇଲ. (SGSY), ଇନ୍ଦିରା ଆବାସ (IAY) ଇତ୍ୟାଦି କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ ଯୋଜନା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ଅଣ ବାବଦକୁ 2003-04 ମସିହା ମୂଳ ବଜେଟ୍‌ରେ 89.67 କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିଲାବେଳେ ଚଳିତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଏହାକୁ 220.31କୋଟି ଟଙ୍କାକୁ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇଛି ।

(ii) ଗ୍ରାମାଫିକରେ ବସବାସ କରୁଥିବା ଲୋକମାନଙ୍କୁ କର୍ମନିଯୁକ୍ତି ଦେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଖାଦ୍ୟ ନିରାପତ୍ତାରେ ସ୍ୱାବଲମ୍ବୀ କରାଇବା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଗ୍ରାମାଣ ରୋଜଗାର ଯୋଜନା (S.G.R.Y.) ର ମୂଳ ଲକ୍ଷ୍ୟ । ଏଥିସହିତ ଗ୍ରାମାଫିକରେ ସାମାଜିକ, ଅର୍ଥନୈତିକ ଭିତ୍ତିଭୂମି ସ୍ଥାପନ କରିବା ଏହି ଯୋଜନାର ମୁଖ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ । ମୁଁ ଏଠାରେ ସୂଚାଇ ଦେବାକୁ ଚାହେଁ ଯେ 2003-04 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା 314781.36 ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ଚାଉଳ ସହିତ 38608.74 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କରାଯାଇ 618.57 ଲକ୍ଷ ଶ୍ରମ ଦିବସ ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଇଅଛି । ଚଳିତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଅର୍ଥାତ୍ 2004-05 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ 295504 ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ଚାଉଳ ଓ 35423.07 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କରାଯାଇ 595.65 ଲକ୍ଷ ଶ୍ରମ ଦିବସ ସୃଷ୍ଟି କରାଯିବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଅଛି ।

ଗ୍ରାମାଣ
ସ୍ୱ-ରୋଜଗାର
ଯୋଜନା

(iii) ପର୍ଯ୍ୟାୟତ୍ରି ରାଜ ବିଭାଗ ତରଫରୁ ରାଜ୍ୟରେ 2003-04 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ଠାରୁ “ବଜାର, ସଡ଼କ ଓ ପାଣି” ନାମକ ଏକ ନୂତନ ଯୋଜନା ହାତକୁ ନିଆଯାଇଅଛି । ପର୍ଯ୍ୟାୟତ୍ରି ସ୍ତରରେ ଜନଗହଳି ଅଫିକରେ ବିପଣୀ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ଓ ହରିଜନ/ଆଦିବାସୀ ବେକାର ଯୁବକ ଯୁବତୀ ମାନଙ୍କୁ ଏହାର ହସ୍ତାନ୍ତର, ଗ୍ରାମପର୍ଯ୍ୟାୟତ୍ରିର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗ୍ରାମକୁ ଗମନାଗମନର ସୁବିଧା ଏବଂ ପୁରାତନ ପୁସ୍କରିଣୀର ପୁନଃରୁଦ୍ଧାର ଓ ମହିଳା ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀମାନଙ୍କୁ ଏହାର ହସ୍ତାନ୍ତର-ଏହି ଯୋଜନାର ମୂଳ ଲକ୍ଷ୍ୟ ।

(iv) “ବିନ୍ଦୁ ଗ୍ରାମାଣ ବନ୍ଦାର ଯୋଜନା” ନାମରେ ନାମିତ ଯୋଜନାରେ S.G.R.Y. ପାଣ୍ଠିରୁ 22.57 ଶତାଂଶ ଅର୍ଥ ବିନିଯୋଗ କରାଯାଉଅଛି । ଗତ ବର୍ଷରେ ଏହି ଗ୍ରାମାଣ ବନ୍ଦାର ଯୋଜନାର ସଫଳତାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଚଳିତ ବର୍ଷ ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦ ଓ ପଞ୍ଚାୟତ ସମାଜର ଲୋକହିତକର ପାଣ୍ଠିରୁ ଏଥି ନିମିତ୍ତ ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଉଅଛି ।

ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ ବିକାଶ 22. i) ରାଜ୍ୟ ବାର୍ଦ୍ଧକ୍ୟ ଭତ୍ତା ଯୋଜନାରେ 1998-99 ମସିହା ସୁଦ୍ଧା ମୋଟ 5,30,000 ଅସହାୟ ବୁଢ଼ ଓ ବୁଢ଼ା ପେନସନ୍ ପାଉଥିଲେ ସେଥିମଧ୍ୟରୁ କେ.ବି.କେ. ଜିଲ୍ଲାରୁ 1,41,676 ହିତାଧିକାରୀ ଅନୁଭୁକ୍ତ । 1999-2000 ମସିହାରେ 10,000 , 2000-01 ମସିହାରେ 50,000 ଓ 2002-03 ମସିହାରେ 50,000 ଏହିପରି ମୋଟ 1,10,000 ଅଧିକ ହିତାଧିକାରୀ ମାନଙ୍କୁ ପେନସନ୍ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଛି; ଯେଉଁଥିରେ କେ.ବି.କେ. ଜିଲ୍ଲାରୁ 22,850 ହିତାଧିକାରୀ ଅନୁଭୁକ୍ତ ଅଟନ୍ତି । ଚଳିତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଆହୁରି 35,000 ହିତାଧିକାରୀଙ୍କୁ ଏହି ଯୋଜନାରେ ସାମିଲ କରାଯିବା ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଛି ଓ ଏଥିରେ କେ.ବି.କେ. ଜିଲ୍ଲାରୁ 7050 ହିତାଧିକାରୀଙ୍କୁ ଅନୁଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି । ବର୍ତ୍ତମାନ କେ.ବି.କେ. ଜିଲ୍ଲାରୁ 1,71,578 ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ସମେତ ମୋଟ 6,75,000 ଲୋକ ରାଜ୍ୟ ବାର୍ଦ୍ଧକ୍ୟ ଯୋଜନାରେ ଭିତ୍ତିତ ହେବେ ।

ସେହିପରି ଓଡ଼ିଶା ଅକର୍ମଣ୍ୟ ଯୋଜନାରେ ଥିବା ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା 2004-05 ମସିହାରେ 15000 କୁ ବୃଦ୍ଧି କରାଯିବା ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଛି ଓ ଏହି ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା 2004-05 ମସିହା ଶେଷ ବେଳକୁ 1 ଲକ୍ଷ 15 ହଜାର ରେ ପହଞ୍ଚିବ । ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତୀତ ଜାତୀୟ ବାର୍ଦ୍ଧକ୍ୟ ଯୋଜନାରେ ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ମୋଟ 4,93,400 ହିତାଧିକାରୀ ଉପକୃତ ହେଉଛନ୍ତି ଏବଂ ସେଥିମଧ୍ୟରୁ କେ.ବି.କେ. ଜିଲ୍ଲାରୁ 2,16,984 ହିତାଧିକାରୀ ଅଛନ୍ତି । ସମସ୍ତ ବାର୍ଦ୍ଧକ୍ୟ ଭତ୍ତା ଓ ଅକର୍ମଣ୍ୟ ଯୋଜନାରେ ଭତ୍ତା ପାଉଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାସର ୧୫ ତାରିଖ ଦିନ ଭତ୍ତା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି । ଏହି ଦିନଟିକୁ ଜନସେବା ଦିବସ ଭାବେ ନାମିତ କରାଯାଇଅଛି ।

ii) “ଜାତୀୟ ପୁଷ୍ଟିକର ଲକ୍ଷ୍ୟ” କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଏକ ପାଇଲଟ୍ ପ୍ରୋଜେକ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇଛି, ଯେଉଁଥିରେ ଜି କୋରାପୁଟ ଏବଂ କଳାହାଣ୍ଡି ଜିଲ୍ଲାରେ ପ୍ରାୟ 1,19,121 ଜଣ ପୁଷ୍ଟିହୀନ ଜିଣୋରୀ, ଗର୍ଭବତୀ ମହିଳା ଏବଂ ପ୍ରସୂତି ମା ମାନଙ୍କୁ ଜଣ ପିଛା ମାସିକ 6 କି.ଗ୍ରା. ମାଗଣା ଚାଉଳ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଛି । ଏହି ଯୋଜନା ପାଇଁ 2004-05 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ମୋଟ 537.51 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ ଅଟକଳ କରାଯାଇଅଛି ।

iii) ବିଶ୍ୱବ୍ୟାଙ୍କ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବା କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଯୋଜନା ଆଇ.ସି.ଡି.ଏସ୍ - ପ୍ରକଳ୍ପରେ ଓଡ଼ିଶାକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଅଛି ।

ଏହି ପ୍ରକଳ୍ପ ନିମନ୍ତେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର 2108.61 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଯୋଗାଇଦେବେ । 2004-05 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଉପରୋକ୍ତ ଯୋଜନାରେ ବ୍ୟୟ ଅଟକଳ କରାଯାଇଥିବା 2108.61 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାକୁ ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ଯୋଜନା, ନଳକୂପ ସ୍ଥାପନ ଯୋଜନା ଏବଂ ପିଲ୍ଲମାନଙ୍କ ନିମିତ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇଥିବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ନିମନ୍ତେ ଖର୍ଚ୍ଚ କରାଯିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଅଛି । 2004-05 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ଠାରୁ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପଢୁଥିବା ଅକର୍ମଣ୍ୟ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ବୃତ୍ତି ରାଶିକୁ ମାସକୁ 300 ଟଙ୍କାରୁ 500 ଟଙ୍କାକୁ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇଛି ।

iv) ରାଜ୍ୟ ମିଶନ ଶକ୍ତି ଯୋଜନାରେ ପ୍ରାୟ 1,19,994 ନୂତନ ମହିଳା ସ୍ୱୟଂ ସହାୟିକା ଗୋଷ୍ଠୀ ଗଠନ କରାଯାଇଅଛି । ଏହି ସ୍ୱୟଂ ସହାୟିକା ଗୋଷ୍ଠୀରେ ପ୍ରାୟ 15 ଲକ୍ଷ ସଦସ୍ୟା 46 କୋଟି ଟଙ୍କାର ସଂଘୀୟ ସ୍ପଷ୍ଟି କରିପାରିଛନ୍ତି । ଏତଦ୍ୱ୍ୟତୀତ 45 ହଜାର ମହିଳାଙ୍କୁ ସ୍ୱୟଂ ସହାୟିକା ଗୋଷ୍ଠୀ ମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 75 କୋଟି ଟଙ୍କା ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ରକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଅଛି । ରାଜ୍ୟରେ ଥିବା ପ୍ରାୟ 5780 ଦୁର୍ବଳ ମହିଳା ସ୍ୱୟଂ ସହାୟିକା ଗୋଷ୍ଠୀ ମାନଙ୍କର ଆର୍ଥିକ ଉନ୍ନତି ନିମନ୍ତେ 2003-04 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ 2 କୋଟି 89 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ଆର୍ଥିକ ସାହାଯ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଅଛି ।

v) 2004-05 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଏହି ବିଭାଗ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟଯୋଜନାରେ 156.53 କୋଟି ଟଙ୍କା, କେନ୍ଦ୍ର ଯୋଜନା

ମାଧ୍ୟମରେ 169.46 କୋଟି ଟଙ୍କା, କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ ଯୋଜନାରେ 0.06 କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଅଛି ଏବଂ ଅଣଯୋଜନା ବାବଦରେ 112.68 କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଅଛି ।

ଆଦିବାସୀ ଓ
ହରିଜନ ଭବିଷ୍ୟତ

23. (i) ଆଦିବାସୀ ଓ ହରିଜନଙ୍କ ଆର୍ଥିକ ଅବସ୍ଥାର ଉନ୍ନତି ଓ ସେମାନଙ୍କର ସାମାଜିକ ସଶକ୍ତିକରଣ ଆମ ସରକାରଙ୍କର ମୁଖ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଅଟେ । ଆଦିବାସୀ ଓ ହରିଜନ ଛାତ୍ର ଛାତ୍ରୀଙ୍କର ଶିକ୍ଷାରେ ଉନ୍ନତି ଆଣିବା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟରେ 55 ଟି ବାଳିକା ଉଚ୍ଚବିଦ୍ୟାଳୟ ସମେତ 218 ଟି ଉଚ୍ଚବିଦ୍ୟାଳୟ, 37ଟି ଜନସାମ୍ମୁହାୟକ ସହ 149ଟି ଆଶ୍ରମ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ଆଦିବାସୀ ଛାତ୍ର-ଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପାଇଁ 10 ଟି ନମୁନା (Model) ଆଦିବାସୀ ବିଦ୍ୟାଳୟ, 143ଟି ଆବାସିକ ସେବାଶ୍ରମ ଓ 1548ଟି ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଛାତ୍ରାବାସ ଅଛି । ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତୀତ କେ.ବି.କେ. ଅଫିସରେ ଦୀର୍ଘମିଆଦି କ୍ରିୟାଭିମୁଖୀ ଯୋଜନା (R.L.T.A.P) ଅନୁଗତ 400 ଟି ଆଦିବାସୀ ଛାତ୍ରା ନିବାସ ନିର୍ମିତ ହୋଇଛି । ପ୍ରତି ବର୍ଷ ଆଦିବାସୀ ଛାତ୍ର-ଛାତ୍ରୀ ମାନଙ୍କୁ ମାଗଣାରେ ଜାତୀୟ କରଣ ପାଠ୍ୟ ପୁସ୍ତକ, ଲେଖା ଓ ପଢ଼ା ପାଠ୍ୟ ଉପକରଣ ଏବଂ ମାଗଣା ଶିକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ ସହ ଛାତ୍ର ବୃତ୍ତି ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଉଛି । 2004-05 ମସିହା ବଜେଟ୍ ରେ ରାଜ୍ୟ ଅଣ ଯୋଜନାରେ 21.87 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନାରେ

36.98 କୋଟି ଟଙ୍କା ଛାତ୍ର ବୃତ୍ତି ଓ ଭତ୍ତା (Scholarship & Stipend) ବାବଦକୁ ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଛି ।

(ii) ଆଦିବାସୀ ଅଧିକ ତଥା ଆଦିବାସୀମାନଙ୍କ ସମନ୍ୱିତ ବିକାଶ ନିମନ୍ତେ 430.73 କୋଟି ଟଙ୍କା ପ୍ରସ୍ତାବିତ ବ୍ୟୟରେ ଦକ୍ଷିଣାଧିକର କୋରାପୁଟ, ରାୟଗଡ଼ା, ମାଲକାନାଗିରି, ନବରଙ୍ଗପୁର, କଳାହାଣ୍ଡି, ଗଞ୍ଜପତି ଓ କନ୍ଧମାଳ ଜିଲ୍ଲାର 30ଟି ଆଦିବାସୀ ଅଧିଷ୍ଠିତ ବ୍ଲକ୍ରେ ଆଇ.ଏଫ୍.ଡି., ଡି.ଏଫ୍.ଆଇ.ଡି, ଡବ୍ଲୁ.ଏଫ୍.ସି. ସହାୟତାରେ “ଓଡ଼ିଶା ଆଦିବାସୀ ସଶକ୍ତିକରଣ ଓ ଜୀବିକା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ” ହାତକୁ ନିଆଯାଇଅଛି । ଏଥିନିମନ୍ତେ ଚଳିତ ବର୍ଷ ବଞ୍ଚେଟରେ 30 କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଛି ।

(iii) ମୋଟ୍ ଭାଗରେ ଆଦିବାସୀ, ଦୁର୍ଭିଜନ ଓ ପଛୁଆ ବର୍ଗର ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ପାଇଁ ଚଳିତ ବର୍ଷ ବଞ୍ଚେଟରେ ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନାରେ 166.11 କୋଟି ଟଙ୍କା ଓ ରାଜ୍ୟ ଅଣଯୋଜନାରେ 104.83 କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଛି ।

ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଓ
ପରିବାର
କଲ୍ୟାଣ

24. i) ମାନ୍ୟବର ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ତା 15-7-2003 ରିଖରେ ଭୁବନେଶ୍ୱରସ୍ଥିତ ସିନ୍ଧୁଆ ଠାରେ “ନେତାଜୀ ସୁଭାଷ ଚନ୍ଦ୍ର ବୋଷ ସର୍ବ ଭାରତୀୟ ଆୟୁର୍ବିଜ୍ଞାନ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ” ର ଭିତ୍ତିପ୍ରସ୍ଥର ସ୍ଥାପନ କରିଛନ୍ତି । ଏହି ବିଶେଷ ଡାକ୍ତରଖାନା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର କେନ୍ଦ୍ର

ସରକାରଙ୍କୁ 100 ଏକର ଜମି ମାଗଣାରେ ଯୋଗାଇ ଦେଇଛନ୍ତି । ଏହା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ହେଲେ ଓଡ଼ିଶାରେ ଭଲ ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟସେବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏକ ନୂତନ ଅଧ୍ୟାୟ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇପାରିବ ।

ii) ରାଜ୍ୟରେ ତିନିଗୋଟି ଭେଷଜ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ଅଛି । ବେସରକାରୀ ସ୍ତରରେ ଭେଷଜ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ଡାକ୍ତରଖାନା ଖୋଲିବା ପାଇଁ 11 ଗୋଟି ସଂସ୍ଥାକୁ ସରକାର ଆପର୍ତ୍ତ ବିଦ୍ୟାନ ସାର୍ଟିଫିକେଟ (No Objection Certificate) ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି । ଇତିମଧ୍ୟରେ ପଶ୍ଚିମଓଡ଼ିଶା ବିକାଶ ପରିଷଦ ଆନୁକୁଲ୍ୟରେ ତିନୋଟି ଭେଷଜ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ଯଥା ବଲ୍ଲଙ୍ଗୀର, ଭବାନୀପାଟଣା ଓ ରାଉରକେଲରେ ଖୋଲିବା ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଉଛି । ଏଥିନିମିତ୍ତ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ବିନା ମୂଲ୍ୟରେ 25 ଏକର ଜମି ଯୋଗାଇ ଦେବେ ଏବଂ ପଶ୍ଚିମ ଓଡ଼ିଶା ବିକାଶ ପରିଷଦ ଏହି 3ଟି ଭେଷଜ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ପାଇଁ 3 ବର୍ଷରେ 10 କୋଟି ଟଙ୍କା ଯୋଗାଇ ଦେବେ । ଏହା ଦ୍ଵାରା ପଶ୍ଚିମ ଓଡ଼ିଶାବାସୀଙ୍କ ବହୁ ଦିନର ଦାବା ସାକାର ହେବାକୁ ଯାଉଛି । ଆମର ମାନ୍ୟବର ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ନବୀନ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଉଦ୍ୟମ ଯୋଗୁଁ ଏହା ସମ୍ଭବପର ହେବାକୁ ଯାଉଛି ।

iii) 2005 ମସିହା ସୁଦ୍ଧା ଶିଶୁ ମୃତ୍ୟୁହାର ପ୍ରତି ହଜାରରେ ଜୀବିତ ଜନ୍ମିତ ଶିଶୁ ମଧ୍ୟରୁ ଷାଠିଏକୁ ହ୍ରାସ କରିବା ନିମନ୍ତେ ସମଗ୍ର

ରାଜ୍ୟରେ 2001 ମସିହା ଅଗଷ୍ଟ ମାସଠାରୁ “ଶିଶୁ ମୃତ୍ୟୁହ୍ରାସ ମିଶନ” କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଅଛି । ନିରାପଦ ପ୍ରସବ ନିମିତ୍ତ ସରକାର ତାକ୍ତରଖାନା ମାନଙ୍କରେ ପ୍ରସବ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଉତ୍ସାହିତ କରିବା ପାଇଁ ଗର୍ଭବତୀ ମହିଳା ମାନଙ୍କର ଯାତାୟତ ଖର୍ଚ୍ଚ ବହନ କରୁଛନ୍ତି । ଏହାଦ୍ୱାରା ଶିଶୁ ମୃତ୍ୟୁହ୍ରାସ ମଧ୍ୟ ହ୍ରାସ ପାଇବ । ଶିଶୁ ମୃତ୍ୟୁହ୍ରାସ ହ୍ରାସ ନିମନ୍ତେ ଚଳିତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ 100 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ବରାଦର ଯୋଜନା ଅଛି ।

iv) ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟସେବାର ଉନ୍ନତି ନିମନ୍ତେ ରାଜ୍ୟରେ 8 ଗୋଟି ଆର୍ଥିକ ରୋଗନିରୂପଣ କେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରତିଷ୍ଠାପାଇଁ ଏକାଦଶ ଅର୍ଥ କମିଶନ 24 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅନୁଦାନ ରୂପେ ଦେଇଛନ୍ତି । ସମସ୍ତ କେନ୍ଦ୍ରର ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଛି ଏବଂ ଖୁବ୍ ଶୀଘ୍ର ସେଗୁଡ଼ିକ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବ ।

v) ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଓ ପରିବାର କଲ୍ୟାଣ ବିଭାଗ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନାରେ 193.39 କୋଟି ଟଙ୍କା ଓ ଅଣ ଯୋଜନାରେ 380.22 କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଛି ।

25. i) ସମାଜର ସାମୁହିକ ବିକାଶ ନିମନ୍ତେ ଶିକ୍ଷା ମୁଖ୍ୟତଃ ପ୍ରାଥମିକ ଓ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା, ପ୍ରମୁଖ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଥାଏ । ଆପଣମାନେ ଜାଣି ଖୁସି ହେବେ ଯେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କର ଶତପ୍ରତିଶତ ଆର୍ଥିକ ଅନୁଦାନରେ ଏବଂ “ରାଜ୍ୟ ସାକ୍ଷରତା ମିଶନ”ଙ୍କ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନରେ ଅବିଭକ୍ତ କୋରାପୁଟ,

ବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ
ଗଣ ଶିକ୍ଷା

ବଲାଙ୍ଗୀର, ଜଳାହାଣ୍ଡି ଜିଲ୍ଲା ଏବଂ ଗଞ୍ଜପତି ଜିଲ୍ଲାରେ “ସମୟ ଭିତ୍ତିକ ମହିଳା ସାକ୍ଷରତା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ” ହାତକୁ ନିଆଯାଇଛି । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅଧୀନରେ ଅତି କମ୍ରେ ପ୍ରାୟ 9.10 ଲକ୍ଷ ନିରକ୍ଷର ମହିଳାକୁ ସାକ୍ଷର କରାଇବାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ରହିଛି ।

ii) ମୌଳିକ ଶିକ୍ଷାକୁ ସାର୍ବଜନୀନ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ “ଜିଲ୍ଲା ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରକଳ୍ପ” ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି । ପ୍ରଥମତଃ ଏହି ଶିକ୍ଷା ପ୍ରକଳ୍ପ ରାଜ୍ୟର ଆଠ ଗୋଟି ଜିଲ୍ଲାରେ ବିଶ୍ୱ ବ୍ୟାଙ୍କ ଆର୍ଥିକ ସହାୟତାରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିଲା । ପରବର୍ତ୍ତୀ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଏହା ଆଉ ଆଠ ଗୋଟି ଜିଲ୍ଲାକୁ ସଂପ୍ରସାରିତ ହୋଇଛି । ଏଥି ନିମିତ୍ତ ବିଶ୍ୱ ବ୍ୟାଙ୍କ ଓ ଡି.ଏଫ୍.ଆଇ.ଡି. ସାହାଯ୍ୟ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରକଳ୍ପକୁ ରାଜ୍ୟ ବଜେଟ୍ ବାହାରେ ସିଧା ସଳଖ ମିଳୁଅଛି । 2003-04 ମସିହାରେ ଏଥିନିମିତ୍ତ 109.38 କୋଟି ଟଙ୍କା ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରକଳ୍ପକୁ ମିଳିଥିଲା ।

iii) କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ “ସର୍ବଶିକ୍ଷା ଅଭିଯାନ” ନାମକ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରକଳ୍ପ ରାଜ୍ୟର ସମସ୍ତ 30 ଗୋଟି ଜିଲ୍ଲାରେ 2002-03 ମସିହାରୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଅଛି । 2003-04 ମସିହାରେ ଏଥି ନିମିତ୍ତ ଜିଲ୍ଲା ପ୍ରାଇମେରୀ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରକଳ୍ପ (DPEP) କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଠାରୁ ସିଧାସଳଖ ରାଜ୍ୟ ବଜେଟ୍ ବାହାରେ 130.95 କୋଟି ଟଙ୍କା ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଅଣ ବାବଦକୁ ରାଜ୍ୟ ବଜେଟ୍ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ 18.86 କୋଟି ଟଙ୍କା ପାଇଛନ୍ତି ଓ 158.12 କୋଟି

ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କରିଛନ୍ତି । ଚଳିତ ବଜେଟ୍‌ରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଅଂଶ ବାବଦକୁ “ସର୍ବଶିକ୍ଷା ଅଭିଯାନ” ପାଇଁ 23 କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଛି ।

iv) ସେହିପରି ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟମାନଙ୍କରେ ଖାଲି ପଡ଼ିଥିବା ନିୟମିତ ଶିକ୍ଷକ ପଦବୀ ଗୁଡ଼ିକୁ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ସହାୟକମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମାସିକ 1500 ଟଙ୍କା ବେତନରେ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଶିକ୍ଷା କମିଟି (Village Education Committee) ଉରିଆରେ ପୂରଣ କରିବାକୁ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଉଅଛି ।

v) ପୌରାଫଳରେ ଥିବା ସ୍କୁଲ ଗୁଡ଼ିକୁ ସରକାରୀ ସ୍କୁଲଭାବେ ଘୋଷଣା କରାଯାଇଥିବାରୁ ସେଥିନିମିତ୍ତ 9 କୋଟି ଟଙ୍କା ଓ ନୂତନ ଭାବେ ଅନୁଦାନ ପାଇବାପାଇଁ ବିବେଚିତ ଉଚ୍ଚବିଦ୍ୟାଳୟ ପାଇଁ ରୁଜ ଗ୍ରାଣ୍ଟ ଦ୍ୱିସାବରେ 5 କୋଟି ଟଙ୍କା ଚଳିତ ବଜେଟ୍‌ରେ ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନାରେ ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଛି ।

ମୋଟ୍ ଉପରେ ସ୍କୁଲ ଓ ଗଣଶିକ୍ଷା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନାରେ 89.72 କୋଟି ଟଙ୍କା ଓ ଅଣ ଯୋଜନାରେ 1515.44 କୋଟି ଟଙ୍କା ଚଳିତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଛି ।

26. (i) ରାଜ୍ୟର ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ବସବାସ କରୁଥିବା ଜନସାଧାରଣଙ୍କର ଜୀବନଧାରଣ ମାନକୁ ଉନ୍ନତ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସରକାର ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ରାସ୍ତା ନିର୍ମାଣ, ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କୋଠାବାଡ଼ି ନିର୍ମାଣ, ନିରାପଦ ପାନୀୟ ଜଳଯୋଗାଣ ଓ ଉତ୍ତମ ପରିମଳ ସେବା ଯୋଗାଣକୁ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଦେଇ ଆସୁଛନ୍ତି ।

(ii) 1996–97 ସର୍ବେକ୍ଷଣ ଭିତ୍ତିରେ ରାଜ୍ୟରେ ଚିହ୍ନିତ ସମସ୍ତ 1,14,099ଟି ଜନବସତିକୁ ପାନୀୟ ଜଳଯୋଗାଣ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କରାଯିବା ପରେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଡିଲ୍ଲିପାଳମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଚିହ୍ନିତ 22300ଟି ଜନବସତି ମଧ୍ୟରୁ 10487ଟି ଜନବସତିରେ 2003–04 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଜଳଯୋଗାଣ କରାଯାଇଛି । 2004–05 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ 417ଟି ଜଳଯୋଗାଣ ପ୍ରକଳ୍ପ ହାତକୁ ନିଆଯାଇ ପ୍ରାୟ 300ଟି ପ୍ରକଳ୍ପର ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଛି । ଏତଦ୍ୱ୍ୟତୀତ 14,894ଟି ନଳକୂପ ଓ 400ଟି ପରିମଳକୂପ ସ୍ଥାପନର ମଧ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି । ଏଥିପାଇଁ ଚଳିତ ବର୍ଷ ବୈଦେଶ୍ୟରେ ପାନୀୟ ଜଳଯୋଗାଣ ପାଇଁ 59.53 କୋଟି ଟଙ୍କାର ପ୍ରସ୍ତାବ ରଖାଯାଇଛି ।

(iii) “ଗ୍ରାମ୍ୟ ପରିମଳ ଯୋଜନା” ରେ ଓଡ଼ିଶାର 15ଟି ଜିଲ୍ଲାରେ “ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିମଳ ଅଭିଯାନ” ନାମକ ଏକ ବୃହତ୍ ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଅଛି । 2004 ମସିହା ମାର୍ଚ୍ଚ ମାସ ସୁଦ୍ଧା ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ଅନୁଷ୍ଠାନ, ଜିଲ୍ଲାପରିଷଦ ଓ ଜିଲ୍ଲାପରିମଳ ମିଶନ

ମାଧ୍ୟମରେ 4,25,275ଟି ଘରୋଇ ପାଇଖାନା, 15052ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟ ପାଇଖାନା, 486ଟି ମହିଳା ଶୈତାଳୟ, 45ଟି ସୁଲଭ ଶୈତାଳୟ ଓ 311ଟି ପରିମଳ ସାମଗ୍ରୀ ଉତ୍ପାଦନ କେନ୍ଦ୍ର ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇଛି । 2004-05 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ 7 ଲକ୍ଷ 40 ହଜାର ଘରୋଇ ପାଇଖାନା, 12342 ବିଦ୍ୟାଳୟ ପାଇଖାନା ଓ 300 ଟି ମହିଳା ଶୈତାଳୟ ନିର୍ମାଣର ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି । ଉକ୍ତ ବର୍ଷରେ ଆଉ 9ଟି ଜିଲ୍ଲାକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିମଳ ଅଭିଯାନରେ ଅନୁଭୂତ୍ତ କରିବାପାଇଁ ଜାତୀୟ ପ୍ରକଳ୍ପ ପ୍ରବରଣ କମିଟି ନୀତିଗତ ଭାବେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି । ଚଳିତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନାରେ ରାଜ୍ୟର ଅଣ ବାବଦକୁ 5.40 କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଅଛି ।

(iv) ଗ୍ରାମାଫଳରେ ରାସ୍ତା ଓ ସେତୁ ନିର୍ମାଣ ନିମନ୍ତେ କେ.ବି.କେ. ଅଫିସରେ 2003-04 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଧାର୍ଯ୍ୟଲକ୍ଷ୍ୟ 188ଟି ପ୍ରକଳ୍ପ ମଧ୍ୟରୁ 2004 ମସିହା ମାର୍ଚ୍ଚ ମାସ ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା 114ଟି ପ୍ରକଳ୍ପର ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଅଛି । 2004-05 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ 70 ଗୋଟି ପ୍ରକଳ୍ପକୁ K.B.K. ଜିଲ୍ଲାରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବାପାଇଁ ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଛି । 2004-05 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ କୃଷି ଓ ଜାତୀୟ ଗ୍ରାମ୍ୟଉନ୍ନୟନ ବ୍ୟାଙ୍କ (NABARD) ସହାୟତାରେ 50ଟି ସେତୁ ଓ 31ଟି ରାସ୍ତାର ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଅଛି । ନାବାର୍ଡ ସାହାଯ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତ ଏ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ନିମିତ୍ତ 2004-05 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ 67.85 କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ

କରାଯାଇଥିଲାବେଳେ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଭିତ୍ତିରେ ବିଭାଗ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନାରେ ସର୍ବମୋଟ୍ 162.36 କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଅଛି ।

ପୂର୍ବ 27. (i) 2003-04 ମସିହାରେ 25 ଗୋଟି ସେତୁ ଓ 526 କି.ମି. ଦୈର୍ଘ୍ୟ ବିଶିଷ୍ଟ 94 ଟି ରାସ୍ତାର ଭିତ୍ତିକରଣ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରାଯାଇଛି । ଚଳିତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନାରେ ମୋଟ 175.14 କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଅଛି । ସେଥିମଧ୍ୟରେ ନାବାର୍ତ୍ତ ସାହାଯ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତ ପ୍ରକଳ୍ପରେ 96.04 କୋଟି ଟଙ୍କା, JBIC Japan ଓ World Bank ଉପରେ ଆଶା କରାଯାଉଥିବା ସାହାଯ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତ ପ୍ରକଳ୍ପ ପାଇଁ 20.00 କୋଟି ଟଙ୍କା, କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ରୋଡ୍‌ଫଣ୍ଡର 31.61 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଅଟେ ।

(ii) 2004-05 ମସିହାରେ ପର୍ଯ୍ୟଟନ କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ସଂଯୋଗ କରୁଥିବା 7 ଗୋଟି ରାସ୍ତା ବ୍ୟତୀତ, ପରିକଳ୍ପିତ 4 କୋଟି ଟଙ୍କା ରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ (Costing above rupees 4 crores) 8 ଟି ସେତୁ ଓ ଗୋଟିଏ ରାସ୍ତା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବାପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଅଛି ।

28. 103ଟି ପୌରାଧିକାରରେ ବସବାସ କରୁଥିବା ପ୍ରାୟ 55 ଲକ୍ଷ ଜନସାଧାରଣଙ୍କର ଭିତ୍ତି ଜୀବନ ଶୈଳୀ ଓ ସୁଖ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ପାଇଁ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ଓ ନଗର ଭିତ୍ତିରେ ବିଭାଗ, ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନା, କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଯୋଜନା, କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ ଯୋଜନା ଓ ଅଣ

ସ୍ତ୍ରୀ
ନିର୍ମାଣ ଓ
ନଗର
ଭିତ୍ତି

ଯୋଜନାରେ ଅନେକ ଗୁଡ଼ିଏ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କରିଆସୁଛନ୍ତି । 2003–04 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନାରେ 43.46 କୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥିବାବେଳେ, 2004–05 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନାରେ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ଓ ନଗର ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ ପାଇଁ 101.12 କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଛି । ବସ୍ତି ଉନ୍ନୟନ ପାଇଁ 7.21 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ ଟିଟିଲୁଗଡ଼, ରାଉରକେଲା ଓ ଅନୁଗୁଳ ସହରାଞ୍ଚଳ ପାନୀୟ ଜଳ ପ୍ରକଳ୍ପ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ପାଇଁ 8 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଛି ।

ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର
ସଂଯୋଗ
କରଣ
କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ

29. i) ଆପଣମାନେ ଜାଣି ଖୁସି ହେବେ ଯେ, ଭାରତ ସରକାରଙ୍କର ବଳିଷ୍ଠ ସହଯୋଗରେ କେ.ବି.କେ. ଜିଲ୍ଲା ଗୁଡ଼ିକରେ ଗମନାଗମନର ସୁବିଧା ପାଇଁ ଏକ “ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସଂଯୋଗକରଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ” ତିନି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ସ୍ଥିର କରାଯାଇଛି । ଜନ ସଂଖ୍ୟା ଆକାର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟରେ 347 ଟି ଅଣ ସଂଯୋଜିତ ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତ ଓ 1000 ରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଜନ ସଂଖ୍ୟା ଥିବା ସମସ୍ତ ଅଣ ସଂଯୋଜିତ ଜନ ବସତିକୁ ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଗମନାଗମନର ସୁବିଧା ଯୋଗାଇ ଦେବା ପାଇଁ ସ୍ଥିର କରାଯାଇଅଛି । 828.10 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅଟକଳ ଥିବା ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ପ୍ରସ୍ତାବକୁ ଭାରତ ସରକାର ନୀତିଗତଭାବେ ଅନୁମୋଦନ କରିସାରିଛନ୍ତି ଏବଂ 2003–04 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରୁ ଏହି ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି ।

ii) ଦ୍ୱିତୀୟ ଓ ତୃତୀୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ 250ରୁ ବେଶି ଓ 1000ରୁ କମ୍ ଲୋକ ସଂଖ୍ୟା ଥିବା ଜନବସତି ଗୁଡ଼ିକୁ ସବୁଦିନିଆ ରାସ୍ତା ଯୋଗାଇ ଦେବା ଓ ମୁଖ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ସଡ଼କ, ମୁଖ୍ୟ ଜିଲ୍ଲା ସଡ଼କ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଜିଲ୍ଲା ସଡ଼କ ଗୁଡ଼ିକୁ ଉନ୍ନିତ କରିବାର ପ୍ରସ୍ତାବ ଅଛି । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ ଏକ ସଂଶୋଧିତ ପ୍ରସ୍ତାବ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଯୋଜନା ଆୟୋଗଙ୍କ ନିକଟକୁ ଖୁବ୍ ଶୀଘ୍ର ପଠାଯିବ ।

ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ସମ
ବିକାଶ
ଯୋଜନା

iii) ଦଶମ ଯୋଜନା କାଳରେ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ମଞ୍ଜୁରୀ ମାଧ୍ୟମରେ ଚିହ୍ନିତ ପଛୁଆ ଅଞ୍ଚଳର ବିକାଶକୁ ତ୍ୱରାନ୍ୱିତ କରିବା ଏବଂ ଆଞ୍ଚଳିକ ବୈଷମ୍ୟକୁ କମାଇବାର ଆଭିମୁଖ୍ୟ ନେଇ 2002-03 ମସିହାଠାରୁ ଯୋଜନା ଆୟୋଗଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଚାଲୁ କରାଯାଇଥିବା ଏକ ନୂତନ ପଦକ୍ଷେପ “ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ସମବିକାଶ ଯୋଜନା”ର ଏକ ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ଉପାଦାନ ହେଉଛି “ସଂଶୋଧିତ ଦୀର୍ଘମିଆଦୀ କ୍ରିୟାଭିମୁଖୀ ଯୋଜନା” ।

ଗଞ୍ଜାମ ଓ ମୟୂରଭଞ୍ଜ ଜିଲ୍ଲାକୁ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଯୋଜନା ଆୟୋଗ 2003-04 ବର୍ଷରୁ ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ସମବିକାଶ ଯୋଜନାରେ ପଛୁଆ ଜିଲ୍ଲା ଭାବରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିଛନ୍ତି । ଯୋଜନା ଆୟୋଗଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସ୍ଥିରୀକୃତ ମାନାର୍ଦ୍ଧଣ ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଚିହ୍ନିତ ପଛୁଆ ଜିଲ୍ଲା 2003-04 ବର୍ଷରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ତିନି ବର୍ଷ ପାଇଁ ବାର୍ଷିକ 15 କୋଟି ଟଙ୍କା ହିସାବରେ ଅତିରିକ୍ତ ପାଣ୍ଠି ପାଇବେ । 2004 ମସିହା ମାର୍ଚ୍ଚ ମାସ ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ବ୍ୟୟ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ରାଜ୍ୟ

ସରକାରଙ୍କୁ 10 କୋଟି ଟଙ୍କା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଜେନ୍ତାଇ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି । ଉକ୍ତ ଅର୍ଥ ଗଣାମ ଓ ମୟୂରଭଞ୍ଜ ଜିଲ୍ଲାର ଜିଲ୍ଲା ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ସଂସ୍ଥାକୁ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଅଛି ।

2004-05 ଆର୍ଥିକବର୍ଷ ଠାରୁ ଗଜପତି ଜିଲ୍ଲା ମଧ୍ୟ ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ସମବିକାଶ ଯୋଜନାରେ ପଛୁଆ ଜିଲ୍ଲା ଭାବରେ ଯୋଜନା ଆୟୋଗଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁଭୂତ କରାଯାଇଅଛି । ଜନ୍ମମାଳ, ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ ଓ ଜେୟୁର ଜିଲ୍ଲାକୁ ଉକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଅନୁଭୂତ କରିବାପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର, ଜେୟୁ ସରକାରଙ୍କୁ ପୁଣି ଥରେ ଅନୁରୋଧ କରିଛନ୍ତି ।

ପଶ୍ଚିମ ଓଡ଼ିଶା
ବିକାଶ ପରିଷଦ

30. ଆର୍ଥିକ ବୈଷମ୍ୟ ଦୂର କରିବା ପାଇଁ ଆମ ସରକାର ଆନ୍ତରିକ ଉଦ୍ୟମ ଜାରି ରଖିଛନ୍ତି । ପଶ୍ଚିମ ଓଡ଼ିଶାର ବିଭିନ୍ନ ଉନ୍ନୟନ ମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ପଶ୍ଚିମ ଓଡ଼ିଶା ବିକାଶ ପରିଷଦକୁ ପ୍ରତି ବର୍ଷ 50 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅନୁଦାନ ଦେଇ ଆସୁଅଛନ୍ତି । ବର୍ତ୍ତମାନ ପାଇଁ 30 କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଅଛି ଓ ଅତିରିକ୍ତ ବ୍ୟୟ ବରାଦ ବେଳେ ଆଉ 20 କୋଟି ଟଙ୍କା ଦେବାପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯିବ ।

ପଶ୍ଚିମ ଓଡ଼ିଶା ବିକାଶ ପରିଷଦ ଇତି ମଧ୍ୟରେ ଅନେକ ଗୁଡ଼ିଏ ଭିଡ଼ିଭୁମି ଉନ୍ନୟନ ମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ହାତକୁ ନେଇଅଛନ୍ତି । ସେଥିମଧ୍ୟରୁ ଜଳସେଚନ ଉପରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଧ୍ୟାନ ଦିଆଯାଇଛି । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ 27.46 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ଅଟକଳରେ 154 ଗୋଟି

ସୁଦୃଢ଼ ଜଳସେଚନ ପ୍ରକଳ୍ପର ପୁନରୁଦ୍ଧାର ଓ ଉନ୍ନତିକରଣ (Renovation & Improvement), 16.54 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ଅଟକଳରେ 223 ଟି Check Dam/ Diversion Weir , 19.36 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ଅଟକଳରେ 266ଟି ଭଠା ଜଳସେଚନ ପ୍ରକଳ୍ପ ଭଳି ଲୁଖଘୋଗ୍ୟ ।

ସୂଚନା ଓ ପ୍ରଯୁକ୍ତି ବିଦ୍ୟା - ଶିକ୍ଷିତ ଯୁବ ପିତୃ ନିମନ୍ତେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ନିୟୁତ ଯୋଜନା

31. ଶିକ୍ଷିତ ଯୁବ ପିତୃଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବେକାରୀ ସମସ୍ୟାର ଦ୍ରାସ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ସୂଚନା ପ୍ରଯୁକ୍ତି ବିଦ୍ୟା ବିଭାଗ ଦ୍ଵାରା ଚଳିତ ବର୍ଷ ନୂତନ ଭାବେ ଦୁଇ ଗୋଟି ଆନୁନିୟୁକ୍ତି ଯୋଜନା ଯଥା (1) ସୂଚନା କିଓସ୍କ (Information Kiosk) ଓ (2) ବି.ପି.ଓ କେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତାବ ରଖାଯାଇଛି । ଏଥିନିମିତ୍ତ ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନାରେ ଯଥାକ୍ରମେ 4.68 କୋଟି ଟଙ୍କା ଓ 1.20 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଛି । 2004-05 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ପ୍ରାୟ 1000 ଶିକ୍ଷିତ ବେକାର ଯୁବକଙ୍କୁ ଆନୁନିୟୁକ୍ତି ଦେବାପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ଓଡ଼ିଶା କମ୍ପ୍ୟୁଟର ପ୍ରୟୋଗ କେନ୍ଦ୍ର (OCAC) ଭୁବନେଶ୍ଵର ଦ୍ଵାରା ଉଦ୍ୟୋଗକାରୀ ମାନଙ୍କୁ ମାଗଣାରେ ଦୁଇ ସପ୍ତାହ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ତାଲିମ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । 2003-04 ମସିହାରେ ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନାରେ ପ୍ରଯୁକ୍ତି ବିଦ୍ୟା ବାବଦକୁ 3.74 କୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥିବା ବେଳେ ଚଳିତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ 7.10 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଛି ।

ବୟନ ଓ
ହସ୍ତଶିଳ୍ପ

32. ଗ୍ରାମ୍ୟ ଓ କ୍ଷୁଦ୍ର ଶିଳ୍ପ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନାରେ 4.75 କୋଟି ଟଙ୍କା ରଖାଯାଇଥିବା ବେଳେ, ବୟନ ଶିଳ୍ପର ପୁନରୁଦ୍ଧାର ଓ ଉନ୍ନତିକରଣ ପାଇଁ ଏନ୍.ସି.ଡି.ସି ରୁ ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନା ବାହାରେ 15.00 କୋଟି ଟଙ୍କା ରଖି ଆଣିବା ପାଇଁ ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଅଛି ।

ରାଜସ୍ୱ

33. ରାଜ୍ୟ ସରକାର ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କର ସୁବିଧା ପାଇଁ ଓ ରାଜସ୍ୱ ପ୍ରଣାସନକୁ ଲୋକଙ୍କ ନିକଟତର କରିବା ନିମନ୍ତେ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ଓ ବନ୍ଦୋବସ୍ତୁ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ତଦ୍ୱିଧିଲ କାର୍ଯ୍ୟ ସହିତ ମିଶ୍ରଣ କରିବା ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ, ଡିଲ୍ଲା, ଉପଖଣ୍ଡ ଓ ତଦ୍ୱିଧିଲସ୍ତରରେ ରାଜସ୍ୱ ପ୍ରଣାସନର ପୁନର୍ବିନ୍ୟାସ କରିବା ପାଇଁ ନିଷ୍ପତ୍ତି କରିଅଛନ୍ତି ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ସୁଦ୍ଧା ରାଜ୍ୟର 14 ଗୋଟି ନିର୍ବ୍ୟୟ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟକୁ ଏକ କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ କମ୍ପ୍ୟୁଟରୀକରଣ କରାଯାଇଛି । ଚଳିତ ବର୍ଷ (2004-05) ରେ ଅଧିକ 13 ଗୋଟି ନିର୍ବ୍ୟୟ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟକୁ କମ୍ପ୍ୟୁଟରୀକରଣ କରିବା ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଛି । ସେଥିନିମନ୍ତେ ଏକ କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ଅଟକଳ କରାଯାଇଛି ।

ସ୍ୱରାଷ୍ଟ୍ର

34. ରାଜ୍ୟରେ ନକ୍ସା ଲିପି ଆଡ଼କ୍ଷେପର ଦୃଢ଼ ମୁକାବିଲା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ରିଜର୍ଭ ପୋଲିସ୍ ବାହିନୀ ମୁତୟନ କରିବା ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ନୂତନ ବାଟାଲିଅନ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିଛନ୍ତି । ରାଜ୍ୟ

ସରକାରଙ୍କର ଅନୁରୋଧ କ୍ରମେ ଜେୟୁ ସରକାର ଓଡ଼ିଶାରେ ଦ୍ଵିତୀୟ
 ଭାରତ ସୁରକ୍ଷା ବାହିନୀ ନାମରେ ଏକ ବାଟାଲିଅନ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ନିମନ୍ତେ
 3 କୋଟି 25 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ମଞ୍ଜୁର କରିଛନ୍ତି । ଏହି ବାଟାଲିଅନ
 ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ ଜିଲ୍ଲାରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯିବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତାବ
 ରଖାଯାଇଛି । ଏ ବାବଦରେ ମୋଟ୍ ଜେୟୁୟ ସହାୟତା 13 କୋଟି
 ଟଙ୍କା ମିଳିବାକୁ ଅଛି । ମାନ୍ୟବର ଭକ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସୁପାରିଶ
 ଅନୁଯାୟୀ ରାଜ୍ୟରେ ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ 64 ଗୋଟି ଫାଷ୍ଟଗ୍ରାଜ୍
 କୋର୍ଟ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯିବା ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଛି । ଦ୍ଵିତୀୟ
 ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଅଧିକ ଆଠ ଗୋଟି ଫାଷ୍ଟଗ୍ରାଜ୍ କୋର୍ଟ ପ୍ରତିଷ୍ଠା
 କରାଯିବ । ବର୍ତ୍ତମାନ ସୁଦ୍ଧା 30 ଗୋଟି ଫାଷ୍ଟ ଗ୍ରାଜ୍ କୋର୍ଟ ପ୍ରତିଷ୍ଠା
 କରାଯାଇଛି । ଏହି କୋର୍ଟ ଗୁଡ଼ିକ ଅଦ୍ୟାବଧି 13328 ଗୋଟି
 ମକଦ୍ଦମାର ଫଏସଲ କରିଛନ୍ତି । ଏକାଦଶ ଅର୍ଥ କମିଶନ ଅନୁଦାନ
 ରାଶି ବିନିଯୋଗ ପୂର୍ବକ ଅବଶିଷ୍ଟ କୋର୍ଟ ଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯିବ ।

ସେହିପରି ନିରକ୍ଷର ବନ୍ଦୀ ମାନଙ୍କୁ ସାକ୍ଷର କରିବା ପାଇଁ
 କାରାଗାର ଗୁଡ଼ିକରେ ସାକ୍ଷରତା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଶୁଭାରମ୍ଭ
 କରାଯାଇଛି । ଭଟିତ ମାର୍ଗ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ ପୂର୍ବକ 107 ଜଣ ବନ୍ଦୀ
 ମାନଙ୍କୁ 2003 ମସିହାରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟ ପୂର୍ବରୁ ଖଲାସ
 କରାଯାଇଛି । “ମା ବନ୍ଦୀ” ମାନଙ୍କ ସହ କାରାଗାରକୁ ଆସୁଥିବା
 ଶିଶୁ ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଭୁବନେଶ୍ଵର ଠାରେ ଥିବା ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର କାରାଗାରରେ
 ଏକ ହଷ୍ଟେଲର ମଧ୍ୟ ଶୁଭାରମ୍ଭ କରାଯାଇଛି ।

35. (i) ଲଘୁ କ୍ଷେତ୍ର (Non-core Sector)ରେ କ୍ଷତିରେ ଚାଲୁଥିବା ସାଧାରଣ ଓ ସମବାୟ ଉଦ୍ୟୋଗ ଗୁଡ଼ିକର ଚୟନ ମୂଳକ ଭାବେ ଘରୋଇକରଣ / ପୁଞ୍ଜି ପ୍ରତ୍ୟାହାର ପାଇଁ ସରକାର ଏକ ନୀତିଗତ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଜାଣିବାକୁ କରୁଛନ୍ତି । କ୍ଷତିରେ ଚାଲୁଥିବା ମାତ୍ର ଲାଭ କଲାଭଳି କ୍ଷମତା ସମ୍ପନ୍ନ ଉଦ୍ୟୋଗ ଗୁଡ଼ିକର ପୁନରୁଦ୍ଧାର କରିବା ସରକାରଙ୍କର ଘରୋଇକରଣ ନୀତିର ମୂଳ ଲକ୍ଷ୍ୟ । ଏହି କୌଶଳାତ୍ମକ ନୀତିର ଅଂଶ ସ୍ୱରୂପ ଆମେ ଘରୋଇ କରଣର ଏକ ନମୁନା ସ୍ଥିର କରିଛୁ, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଶ୍ରମିକ ମାନଙ୍କର ସ୍ୱାର୍ଥ ରକ୍ଷା କରାଯାଇପାରିବ ଓ ଘରୋଇ ଉଦ୍ୟୋଗର ସାହାଯ୍ୟ ନେଇ ଅଧିକ ନିୟୁତ୍ତି ସୁଯୋଗ ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଇ ପାରିବ ।

ii) ସରକାର ମଧ୍ୟ କେତେକ ମୌଳିକ (Core) ଉଦ୍ୟୋଗ ଚିହ୍ନଟ କରିଛନ୍ତି, ଯେଉଁ ଗୁଡ଼ିକ ସାଧାରଣ ଉଦ୍ୟୋଗର ପରିସର ଭିତରେ ଜାଣି କରାଯାଏ । ଏହି ଉଦ୍ୟୋଗ ଗୁଡ଼ିକୁ ସର୍ବାଧିକ ପରିଚାଳନାଗତ ସ୍ୱାଧୀନତା ଯୋଗାଇ ଦେବା ପାଇଁ ସରକାର ଚେଷ୍ଟିତ ହେବେ; ଯଦ୍ୱାରା ସେମାନେ ଏକ ସୁସ୍ଥ ବ୍ୟବସାୟିକ ନୀତିରେ ଚାଲିପାରିବେ ।

iii) ଏହି ବ୍ୟାପକ ସାଧାରଣ ଉଦ୍ୟୋଗ ସମ୍ପର୍କୀୟ ଜାଣିବାକୁ ଜାଣିବା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ କ୍ରିଟିକାଲ ସରକାରଙ୍କର ଆନୁର୍ଦ୍ଧାତିକ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ (D.F.I.D.) 30 ନିୟୁତ ପାଉଣ୍ଡ ସାହାଯ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତିବଦ୍ଧ ହୋଇଛନ୍ତି ।

ସମ୍ବୁଦ୍ଧି

36. ଓଡ଼ିଶାର ସମୃଦ୍ଧ ପ୍ରାଚୀନ ଐତିହ୍ୟର ସଂରକ୍ଷଣ ଏବଂ ଜଳା ଓ ସମ୍ବୁଦ୍ଧିର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ନିମନ୍ତେ ସମ୍ବୁଦ୍ଧି ବିଭାଗ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ । ଉକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ସଫଳ ରୂପାୟନ ପାଇଁ ଚଳିତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଯୋଜନା ବ୍ୟୟ ବାବଦରେ 223.40 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଛି ।

ଆପଣମାନେ ଜାଣି ଖୁସି ହେବେ ଯେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ସହାୟତାରେ ରାଜ୍ୟ ସମ୍ବୁଦ୍ଧି ବିଭାଗ ତରଫରୁ “ଜଳାମଣ୍ଡଳ” ନାମରେ ଏକ ବହୁମୁଖୀ ସମ୍ବୁଦ୍ଧି ସୌଧ ଓଡ଼ିଶାର ରାଜଧାନୀ ଭୁବନେଶ୍ୱରଠାରେ ନିର୍ମାଣ ହେଉଛି । ଏହି ସୌଧର ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଲେ ଏହା ରାଜ୍ୟର ଜଳା ଓ ସମ୍ବୁଦ୍ଧିର ବିକାଶ ଏବଂ ପ୍ରଚାର କ୍ଷେତ୍ରରେ ସହାୟକ ହେବ ।

ରାଜ୍ୟର ଅତୀତ ଗୌରବ ଓ ସମୃଦ୍ଧ ସାଂସ୍କୃତିକ ପରମ୍ପରାର ସଂରକ୍ଷଣ, ପ୍ରଚାର ଓ ପ୍ରସାର ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସମ୍ବୁଦ୍ଧି ବିଭାଗ ତରଫରୁ “ସମ୍ବୁଦ୍ଧି ପାଣ୍ଠି” ଓଡ଼ିଶାର ମାନ୍ୟବର ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଶୁଭାରମ୍ଭ କରାଯାଇଛି । ମୁଁ ଏଠାରେ ଗର୍ବର ସହ କହିବାକୁ ଚାହେଁଯେ ଏଭଳି ପ୍ରକଳ୍ପ ଆରମ୍ଭ କରିବାରେ ସମଗ୍ର ଭାରତରେ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଥମ ରାଜ୍ୟ ।

ଏହା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆନନ୍ଦର ବିଷୟ ଯେ ସମ୍ବୁଦ୍ଧି ବିଭାଗ ଇତି ମଧ୍ୟରେ ଜଳାକାର ଭଦ୍ରା ଯୋଜନାରେ ନୂଆକରି ଅନୁନ ଆଉ 100 ଜଣ ଅଧିକ ଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚିତ ଜଳାକାରଙ୍କୁ ସାମିଲ କରିଛନ୍ତି ।

ମୁଁ ଏଠାରେ ସୂଚାଇ ଦେବାକୁ ଚାହେଁ ଯେ ଚଳିତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ସଂସ୍କୃତି ନୀତି ପ୍ରଣୟନ କରିବାର ପ୍ରସ୍ତାବ ଅଛି ।

ପଠିତ ସମ୍ବନ୍ଧ
ସମ୍ବନ୍ଧ

37. ବଜେଟ୍‌ରେ ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପାଇଁ ଯେଉଁ ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଉଛି ତାହା ଯେପରି ଠିକ୍ ଭାବରେ ଓ ଠିକଣା ସମୟରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇପାରିବ, ତାହା ଦେଖିବା କଥା । ସେଥିପାଇଁ ରାଜକୋଷରେ ଠିକ୍ ସମୟରେ ଅର୍ଥ ଜମାହେବା ଦରକାର । ବିଭିନ୍ନ ସୂତ୍ରରୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆଦାୟ ହେଉଥିବା ରାଜ୍ୟର ଟିକସ ଓ ଅଣ ଟିକସ ଯେପରି ଅଧିକ ଆଦାୟ ହୋଇପାରିବ ସେଥିନିମିତ୍ତ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଉଦ୍ୟମ ଆମମାନଙ୍କୁ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ତାହା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ନୂତନ ସୂତ୍ରରୁ ଯେପରି ଅତିରିକ୍ତ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଇପାରିବ ସେଥିନିମିତ୍ତ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ମଧ୍ୟ ଗୁରୁତର ସହ ବିଚାର କରୁଛନ୍ତି । ବଳକା ସରକାରୀ ଜମି, ଅବ୍ୟବହୃତ ଶିଳ୍ପ ସେତ୍, ବନ୍ଦ ହୋଇଥିବା ନିଗମ ଗୁଡ଼ିକର ବଳକା ଜମି ବିକିବା ଅନୁଭୂତ । ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତୀତ ଅବ୍ୟବହୃତ କୃଷି ଫାର୍ମ , ମସୂଦା ଓ ପଶୁପାଳନ ଫାର୍ମ ଓ ଶାତଳ ଭଣ୍ଡାର ଇତ୍ୟାଦି ଲିଜ୍ ସୂତ୍ରରେ ବା ସିଧାସଳଖ ସୂତ୍ରରେ ବିକିବା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ବିଚାର କରାଯାଉଅଛି । ଇତି ମଧ୍ୟରେ ବିଭିନ୍ନ ଜିଲ୍ଲାରେ 17,667.480 ଏକର ସରକାରୀ ବଳକା ଜମି ଚିହ୍ନଟ କରାଯାଇଥିଲା ବେଳେ 6929.412 ଏକର ଜମି ବିକିବା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି ।

38. ପ୍ରଚଳିତ ଥିବା ବିକ୍ରୀ ଟିକସ ପରିବର୍ତ୍ତେ ତା 01.04.2005 ରିଖ
ଠାରୁ ମୂଲ୍ୟଯୁକ୍ତ ଟିକସ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କରିବା ପାଇଁ ସବୁ ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ
ସହମତି ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି । ମୂଲ୍ୟଯୁକ୍ତ ଟିକସର ସାରମର୍ମ ହେଲାଯେ
ଏହା ହେଉଛି ଏକ ଲକ୍ଷ୍ୟସ୍ଥଳ ଭିତ୍ତିକ ଟିକସ, ଯାହାକୁ ଉପଭୋକ୍ତା
ଦେବାବେଳେ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ସ୍ତରରେ ଆଦାୟ ହୋଇଥିବା ଟିକସକୁ ମଧ୍ୟ
ବିଚାରକୁ ନିଆଯିବ । ମୂଲ୍ୟଯୁକ୍ତ ଟିକସ ପ୍ରଚଳନ ଦ୍ୱାରା ସମଗ୍ର
ଦେଶରେ ଏକ ଏକୀକୃତ ବଜାର ସୃଷ୍ଟି ହେବ । ବ୍ୟବସାୟିକ
କାରବାରରେ ଟିକସ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସରଳୀକୃତ ଓ ସ୍ପଷ୍ଟ ହେବ । କେହି
ମନଇଚ୍ଛା ଟିକସ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାପାରିବେ ନାହିଁ । କେହି କେହି ଆଣକା
ବ୍ୟକ୍ତ କରୁଛନ୍ତି ଯେ, ମୂଲ୍ୟଯୁକ୍ତ ଟିକସ ପ୍ରଚଳନ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଭୃତ
ରାଜସ୍ୱ କ୍ଷତି ହେବ । କିନ୍ତୁ ଏହା ପ୍ରକୃତ ତଥ୍ୟ ଉପରେ ଆଧାରିତ
ନୁହେଁ । ମୂଲ୍ୟଯୁକ୍ତ ଟିକସ ପ୍ରଣାଳୀ ରେ ନୂଆ ଟିକସ ଭାର ଏପରି
ଭାବେ ସ୍ଥିରୀକୃତ ହେବ ଯେ, ତାହା ଆଣକା କରାଯାଉଥିବା ରାଜସ୍ୱ
କ୍ଷତିକୁ ପ୍ରତିହତ କରିପାରିବ । ଏହାରୁତା ସହଯୋଗମୂଳକ ସଂଘାୟ
ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଏବାବଦରେ କ୍ଷତି
ଭରଣା ପାଇଁ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇଛନ୍ତି । ଓଡ଼ିଶା ଯେପରି ଏ ଦିଗରେ
ଉପଯୁକ୍ତ କ୍ଷତିପୂରଣ ପାଇପାରିବ ଦଳମତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ଆମକୁ
ଚେଷ୍ଟା କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

39. ବର୍ତ୍ତମାନ Schedule-II ରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ସେବା ଉପରେ ଆଦାୟ କରାଯାଉଥିବା କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଟିକସରୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଅଂଶ ପାଉଛନ୍ତି । ନୂତନ ଭାବେ ଅନେକଗୁଡ଼ିଏ ସେବା ଉପରେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର Service Tax ବସାଇବାକୁ ଯାଉଛନ୍ତି ଏବଂ ଏହା Schedule-III ରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଉଛି । Schedule-III ରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ସେବା କ୍ଷେତ୍ରରୁ ଆଦାୟ ହେଉଥିବା ଟିକସ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଆବଣ୍ଟନ ହେବା ଦରକାର, ଏ ବିଷୟରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ନିକଟରେ ଦାବୀ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଅଛନ୍ତି ।

40. ବିଶିଷ୍ଟ ଅର୍ଥନୀତିଜ୍ଞ ଡକ୍ଟର ସି. ରଙ୍ଗରାଜନଙ୍କ ଅଧ୍ୟକ୍ଷତାରେ ଗଠିତ ଦ୍ୱାଦଶ ଅର୍ଥ କମିଶନ ତା 11.02.04 ରିଖ ଠାରୁ ତା 14.02.04 ରିଖ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଓଡ଼ିଶା ପରିଦର୍ଶନରେ ଆସି ମାନ୍ୟବର ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ, ମନ୍ତ୍ରୀ ପରିଷଦର ସଦସ୍ୟବୃନ୍ଦ, ବିଭିନ୍ନ ରାଜନୈତିକ ଦଳର ନେତୃବୃନ୍ଦ, ଭଜ ପଦାଧିକାରୀ, ପର୍ଯ୍ୟାୟତ ଓ ପୌରସ୍ୱସ୍ଥାର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଅଧ୍ୟକ୍ଷା, ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥ କମିଶନ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଓ ସଦସ୍ୟବୃନ୍ଦ ଏବଂ ବାଣିଜ୍ୟ ବ୍ୟବସାୟର ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କ ସହ ରାଜ୍ୟର ଆର୍ଥିକ ପରିସ୍ଥିତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆଲୋଚନା କରିଥିଲେ । କମିଶନଙ୍କ ସହ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଆଲୋଚନା ବହୁ ଉଚ୍ଚମାନର ହୋଇଥିଲା ବୋଲି କମିଶନ ତାଙ୍କ ପତ୍ରରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ଜଣାଇଛନ୍ତି, (I have no hesitation in saying that the discussions in

Bhubaneswar were of high standard and the protocol arrangements were impeccable) ।

ଆଲୋଚନା ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଆମ ଆୟର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଓ ବ୍ୟୟର ଅଧିକାରୀଙ୍କ କର୍ତ୍ତବ୍ୟତା ଓ ଉଚିତ ଲାଭ ଓ ହାନିର ବିଶ୍ଳେଷଣ ଓ ସମୀକ୍ଷା କରାଯାଇଥିଲା । ଉପରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ଅନୁଦାନ (Miscellaneous Non-plan Grant) ବାବଦରେ 1057.45 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅଧିକାରୀଙ୍କ କର୍ତ୍ତବ୍ୟତା କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସମ୍ବଳରୁ ଯେଉଁ ପରିମାଣରେ ଅଣ ପାଇବା କଥା ଆମ ରାଜ୍ୟ ସେହି ଅନୁସାରେ ପାଇ ପାରିନାହିଁ । ଏ ବିଷୟରେ ବିଶେଷଭାବରେ ଅର୍ଥ କମିଶନଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରାଯାଇଥିଲା । ଏତଦ୍ବ୍ୟତୀତ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ରାଜ୍ୟ ଛାଡ଼ି ଜରିବା କିମ୍ବା ସୁଧ ଦେୟ ମାତ୍ର କରିବା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଦ୍ଵାଦଶ ଅର୍ଥ କମିଶନଙ୍କ ନିକଟରେ ଦାବୀ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଛନ୍ତି । ଦ୍ଵାଦଶ ଅର୍ଥ କମିଶନ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ତାଙ୍କ ଭାଷଣ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅନୁଦାନ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କଲେବେଳେ ଯେଉଁ ରାଜ୍ୟ ମାନେ ଆର୍ଥିକ ପରିଚାଳନାରେ ଉନ୍ନତି ଆଣିଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କୁ

ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପ୍ରୋସାହନ ଦିଆଯିବ । ଜିନ୍ତୁ ରାଜ୍ୟର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଆଶଙ୍କା ଓ ସମସ୍ୟା (Specific Concern and Problem) ଜମିଣନ ମଧ୍ୟ ଭଲଭାବରେ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବେ ବୋଲି ସେ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇଛନ୍ତି ।

ବଜେଟ୍ କେବଳ ଏକ ଅନୁମାନର ହିସାବ ନୁହେଁ, ଏହା ପ୍ରତ୍ୟେକ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ଉତ୍ତରଦାୟୀ କରିବା ନିମିତ୍ତ ଏକ ଆୟୁଧ (Budget is not accounting, it is accountability) । ସେଥିନିମିତ୍ତ ଆମ ରାଜ୍ୟକୁ ଗସ୍ତ ବେଳେ ଦ୍ୱାଦଶ ଅର୍ଥ ଜମିଣନ ଦେଇଥିବା ପରାମର୍ଶ ଅନୁସାରେ ର୍ଣ ବୃଦ୍ଧି ରୋଜିବା ନିମିତ୍ତ ଆମ ସରକାର ଏକ Fiscal Responsibility and Budget Management ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ କରିବାକୁ ଗୁରୁତର ସହ ବିଚାର କରୁଛନ୍ତି ।

ନବମ ଅର୍ଥ ଜମିଣନଙ୍କ ସୁପାରିଶ ଅନୁସାରେ ଓଡ଼ିଶାର ଅ ଶ ସମୁଦାୟ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ହସ୍ତାନ୍ତରାତ (Central Transfer) ଅର୍ଥର 5.21 ପ୍ରତିଶତ ଥିବାବେଳେ ଦଶମ ଅର୍ଥ ଜମିଣନଙ୍କ ସୁପାରିଶ ଅନୁସାରେ ଏହି ଅ ଶ 4.28 ପ୍ରତିଶତକୁ ଖସିଆସିଥିଲା । ଏକାଦଶ ଅର୍ଥ ଜମିଣନଙ୍କ ସୁପାରିଶ ଅନୁସାରେ ଏହି ଅ ଶ 4.78 ପ୍ରତିଶତକୁ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି ଓ ଦ୍ୱାଦଶ ଅର୍ଥ ଜମିଣନଙ୍କ ସୁପାରିଶ ଅନୁସାରେ ଏହା ଅଧିକ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବ ବୋଲି ଆଶା କରାଯାଉଛି । ଦ୍ୱାଦଶ ଅର୍ଥ ଜମିଣନ ସେମାନଙ୍କ ସୁପାରିଶ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କୁ 2004 ମସିହା ଡିସେମ୍ବର ମାସ ଶେଷସୁଦ୍ଧା ଦେବାକୁ ସମୟ ସୀମା ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇଥିବାରୁ ରାଜ୍ୟର ଅ ଶ ଜିପରି ବୃଦ୍ଧି ପାଇବ, ସେଥିପାଇଁ

ଆମେ ସମସ୍ତେ ଦଳମତ ନିର୍ବିଶେଷରେ ମିଳିମିଶି ବିଭିନ୍ନ ସ୍ତରରେ ଚେଷ୍ଟା କରିବାପାଇଁ ମୁଁ ଏ ଗୃହର ମାନ୍ୟବର ସଦସ୍ୟ ସଦସ୍ୟା ମାନଙ୍କୁ ବିନମ୍ର ଅନୁରୋଧ କରୁଛି ।

ଅର୍ଥକ
ପୁନଃବିନିମାପ ଓ
ବିଶ୍ୱ ବ୍ୟାଙ୍କ-
ଟି.ଏଚ୍.ଏଲ୍.ଟି
ରୁ ସାହାଯ୍ୟ

41. ଆମକୁ ଆମର ଆର୍ଥିକ ଅବସ୍ଥା ସୁଧାରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଏ ଦିଗରେ ଆମ ସରକାର ଅନେକ ଗୁଡ଼ିଏ ପଦକ୍ଷେପ ନେଇଅଛନ୍ତି । ମୁଁ ଏଠାରେ ସୂଚାଇ ଦେବାକୁ ଚାହେଁ ଯେ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କରେ ଆର୍ଥିକ ଶୁଙ୍ଖଳା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ରାଜସ୍ୱ ନିଅଣ୍ଟ ଓ ମୋଟ ରାଜସ୍ୱ ଆୟର ଆନୁପାତିକ ହାର ବର୍ଷକୁ ହାରାହାରି ୫ ଶତାଂଶ କମାଇ ପାରିଲେ ସେହି ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ଏକାଦଶ ଅର୍ଥ କମିଶନ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ପ୍ରୋସ୍ତାହନ ପାଣ୍ଠି ଯୋଗାଇ ଦେବାପାଇଁ ସୁପାରିଶ କରିଛନ୍ତି । ମୁଁ ଏହି ପବିତ୍ର ଗୃହର ମାନ୍ୟବର ସଦସ୍ୟ ସଦସ୍ୟାମାନଙ୍କୁ ସ୍ପଷ୍ଟ କରିଦେବାକୁ ଚାହେଁ ଯେ ବିଭିନ୍ନ ସକାରାତ୍ମକ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରି ଆର୍ଥିକ ଶୁଙ୍ଖଳା ଗ୍ରହଣ କରିବା ଦ୍ୱାରା ଓଡ଼ିଶା ଭାରତବର୍ଷରେ ଅର୍ଥନୈତିକ ଶୁଙ୍ଖଳା ରକ୍ଷା ଓ ସମ୍ଭାର ଅଭିମୁଖୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ହାତକୁ ନେବା ଦିଗରେ ଏକ ସମ୍ମାନଜନକ ସ୍ଥାନ ଅଧିକାର କରିଛି ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଓ ଯୋଜନା କମିଶନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଶଂସିତ ହୋଇଛି । ଏଥିପାଇଁ ଆମ ରାଜ୍ୟକୁ 2000-01, 2001-02 ଓ 2002-03 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଯଥାକ୍ରମେ 77.95 କୋଟି ଟଙ୍କା, 47.53 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ 87.34 କୋଟି ଟଙ୍କା ପ୍ରୋସ୍ତାହନ ପାଣ୍ଠିରୁ ଅନୁଦାନ ମିଳିଛି ।

42. 2003–04 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ଆରମ୍ଭରେ ରାଜ୍ୟର ରଖିଭାର ମୋଟ ରାଜସ୍ୱ ଆୟର 329 ଶତାଂଶ ଓ ରାଜ୍ୟର ସାମଗ୍ରିକ ଉତ୍ପାଦନର ପ୍ରାୟ 63 ଶତାଂଶରୁ ଅଧିକ ଥିଲା । ଅତ୍ୟଧିକ ରଖିଭାର ଯୋଗୁ ରାଜ୍ୟର ମୋଟ ରାଜସ୍ୱର 34 ଶତାଂଶରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ କେବଳ ସୁଧ ଦେୟ ବାବଦକୁ ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଛି । ତେଣୁ ଏପରି ପରିସ୍ଥିତିରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଯେତେ ଚେଷ୍ଟା କଲେ ମଧ୍ୟ ଆର୍ଥିକ ଅବସ୍ଥା ସହଜରେ ସୁଧୁରି ପାରିବ ନାହିଁ । ଏଥିପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଓ ବିଶ୍ୱ ବ୍ୟାଙ୍କ-ଡି.ଏଫ.ଆଇ.ଡି. ସଂସ୍ଥାର ସାମାଜିକ ଓ ଅର୍ଥନୈତିକ ଉନ୍ନୟନ ସାହାଯ୍ୟ (Assistance for Socio-Economic Development) ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ । ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଭାରତ ସରକାର ଓ ବିଶ୍ୱ ବ୍ୟାଙ୍କ-ଡି.ଏଫ.ଆଇ.ଡି. ସଂସ୍ଥା ସହିତ ରାଜ୍ୟର ଆର୍ଥିକ ପୁନର୍ବିନ୍ୟାସ ପାଇଁ ଆଲୋଚନା ଜାରି ରଖିଛନ୍ତି । ଏହି ସାହାଯ୍ୟର ପ୍ରାୟ 50 ଶତାଂଶ ଅନୁଦାନ ହୋଇଥିବାରୁ ତାହା ଆଗାମୀ ବର୍ଷ ଗୁଡ଼ିକରେ ରଖିଭାର କମାଇବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସୁଧ ଦେୟ ବାବଦକୁ ଖର୍ଚ୍ଚ କମାଇବାରେ ମଧ୍ୟ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ । ଏତଦ୍ୱ୍ୟତୀତ ଏହି ସାହାଯ୍ୟର ଏକ ବିଶେଷ ଅଂଶ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସାହାଯ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତ ପ୍ରକଳ୍ପ ଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟର ଅଂଶ ବାବଦକୁ ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରିବା ଏବଂ ଶିକ୍ଷିତ ବେକାରମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଅଭିନବ ସ୍ୱ-ରୋଜଗାର ଯୋଜନା (Innovative Self

Employment Generation Scheme) ପାଇଁ ବିନିଯୋଗ
କରାଯିବ ।

କେନ୍ଦ୍ରୀୟ
ଅନୁଦାନର
ସଫଳ
ବିନିଯୋଗ
ପାଇଁ
କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ

43. ରାଜ୍ୟର ବିଭିନ୍ନ ଉନ୍ନୟନ ମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପାଇଁ ଯେଉଁ ଅର୍ଥ
ବରାଦ କରାଯାଉଛି ତାହା କେବଳ ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନାର ଆକାରକୁ
ଦେଖି ବିଚାର କରିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । ବିଭିନ୍ନ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ଦୂରୀକରଣ
କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ, ଆତ୍ମନିଯୁକ୍ତି, କର୍ମ ଦିବସ ପ୍ରଭୃତି ଇତ୍ୟାଦି ପାଇଁ
ଡି.ଆର୍.ଡି.ଏ. ଡରିଆରେ ବର୍ଷକୁ ପ୍ରାୟ 700 କୋଟି ଟଙ୍କା,
ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଗ୍ରାମ୍ୟ ସତକ ଯୋଜନା ପାଇଁ ପ୍ରାୟ 200 କୋଟି ଟଙ୍କା,
ସର୍ବଶିକ୍ଷା ଅଭିଯାନ, ଡିଲ୍ଲୀ ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରକଳ୍ପ (DPEP)
ଇତ୍ୟାଦି ପାଇଁ 240 କୋଟି ଟଙ୍କା, ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟ ବିଭାଗ ଡରିଆରେ ବିଭିନ୍ନ
କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପାଇଁ ପ୍ରାୟ 100 କୋଟି ଟଙ୍କା, କୃଷି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପାଇଁ 7
କୋଟି ଟଙ୍କା—ଏହିପରି ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟପାଇଁ ମୋଟ ପ୍ରାୟ 1150
କୋଟି ଟଙ୍କା ବର୍ଷକୁ ରାଜ୍ୟ ବଜେଟ୍ ବାହାରେ ଆମ ରାଜ୍ୟକୁ ପ୍ରାପ୍ତ
ହେଉଛି । ଏହି ଟଙ୍କା ମୁଖ୍ୟତଃ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନୁଦାନ ଆକାରରେ
ମିଳିଥାଏ । ବିଭିନ୍ନ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଓ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାତ ଯୋଜନା ପାଇଁ
ରାଜ୍ୟ ବଜେଟ୍ ଡରିଆରେ ବର୍ଷକୁ ହାରାହାରି ପ୍ରାୟ 500 କୋଟି
ଟଙ୍କାରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ଵ ଅନୁଦାନ ମଧ୍ୟ ଆସୁଛି । ରାଜ୍ୟ ବଜେଟ୍ରେ ବରାଦ
କରାଯାଉଥିବା ଅର୍ଥ ସମେତ ବଜେଟ୍ ବାହାରେ ଯେଉଁ ଅନୁଦାନ
ଆସୁଛି, ତାହା ଠିକ୍ ସମୟରେ ଓ ଠିକ୍ ଭାବରେ ଯେପରି ବିନିଯୋଗ
ହୋଇପାରିବ; ସେଥିପାଇଁ ଆମକୁ ଦୃଢ଼ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ

କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଏଥିରେ ଜୌଣସି ଶିଥିଳତା ବା ଅବହେଳାକୁ ବରଦାସ୍ତ କରାଯିବ ନାହିଁ । ଆମର କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷତା (performance) ଉପରେ ଅଧିକ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅନୁଦାନ ଆସିପାରିବ ଏବଂ ଏଥିପାଇଁ ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କୁ କାର୍ଯ୍ୟଧାରା ବଦଳାଇବାକୁ ପଡ଼ିବ ଓ କଠୋର ପରିଶ୍ରମ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ରାଜ୍ୟର ସର୍ବାଙ୍ଗୀନ ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ଏଫିକାନ୍ତିକ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ନିଷ୍ଠା, କଠୋର ପରିଶ୍ରମ, ଉତ୍ତରଦାୟିତ୍ଵ, ଆର୍ଥିକ ଶୃଙ୍ଖଳା ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ – ଏହାର ଜୌଣସି ବିକଳ୍ପ ନାହିଁ । କେବଳ ସମାଲୋଚନା କଲେ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ ହେବନାହିଁ । ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ମିଳିମିଶି କଠୋର ପରିଶ୍ରମ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

44. ବାଚସ୍ପତି ମହୋଦୟ, 2004-05 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ବଜେଟ୍ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବା ଅବସରରେ ରାଜ୍ୟର ବର୍ତ୍ତମାନ କଠିନ ଆର୍ଥିକ ପରିସ୍ଥିତି ଓ ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରୁ ରାଜ୍ୟ ଜିପରି ନିସ୍ତାର ପାଇବ ସେ ନେଇ ମୁଁ ମୋର ବକ୍ତବ୍ୟ ଏ ମହାନ ଗୃହରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାର ସୁଯୋଗ ପାଇଥିବାରୁ ଆପଣଙ୍କୁ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବରେ ଓ ସମସ୍ତ ମାନ୍ୟବର ସଦସ୍ୟ ସଦସ୍ୟାମାନଙ୍କୁ ମୋର ଦୁର୍ଦ୍ଦିନ କୃତଜ୍ଞତା ଜ୍ଞାପନ କରୁଛି । ଏତେ ସମୟ ଧରି ଧୈର୍ଯ୍ୟର ସହିତ ମୋ ବକ୍ତବ୍ୟ ଶୁଣିଥିବାରୁ ମାନ୍ୟବର ଗୃହର ନେତା, ବିରୋଧୀ ଦଳର ନେତା ଓ ସମସ୍ତ ସଦସ୍ୟ ସଦସ୍ୟା ମାନଙ୍କୁ ମୁଁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଆସନ୍ତା ଦିନଗୁଡ଼ିକରେ ରାଜ୍ୟର ଆର୍ଥିକ ଅବସ୍ଥାକୁ ସୁଧାରିବାରେ ଓ ରାଜ୍ୟର ପ୍ରଗତି ରଥକୁ ଦୃଢ଼ ଗତିରେ ଆଗେଇ ନେବାକୁ ସମସ୍ତଙ୍କର

ସାହାଯ୍ୟ, ସହଯୋଗ ଓ ସଦିଚ୍ଛା ପାଇବି ବୋଲି ଆଶା ରଖି ମୋର
ବକ୍ତବ୍ୟ ଏଠାରେ ଶେଷ କରୁଛି ଏବଂ ଆଗାମୀ ଦିନଗୁଡ଼ିକ
ରାଜ୍ୟବାସୀ ତଥା ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ଶୁଭଙ୍କର ଓ ମଙ୍ଗଳମୟ ହେଉ;
ଏହା ମହାପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ନିକଟରେ ବିନମ୍ରପାର୍ଥନା କରୁଅଛି ।

ବନ୍ଦେ ଭକ୍ତଳ ଜନନୀ

ପୂର୍ଣ୍ଣ ଚନ୍ଦ୍ର ଘଡ଼ାଇ,

ଅର୍ଥ ମନ୍ତ୍ରୀ